

Cristina Sampaio PORTUGALIA
 Paolo Dalponte ITALIA
 Slobodan Botir CROAȚIA
 Venecek Michal CEHIA
 Nicolae Nik Lengher ROMÂNIA
 Anatoliy Stankulov BULGARIA
 Alla & Chavdar ROMÂNIA
 Mihai Pânzaru - PIM ROMÂNIA
 Pavel Constantin ROMÂNIA
 Doru Axinte ROMÂNIA
 Gabi Rusi ROMÂNIA
 Klaus Pitter AUSTRIA
 Zbigniew Kolaczek POLONIA
 Emilio Isca ITALIA
 Ernesto Priego SPANIA
 Mihai Boacă ROMÂNIA
 George Licurici ROMÂNIA
 Cristian Topan ROMÂNIA
 Auren ștefan Alexandrescu ROMÂNIA
 Marian Avramescu ROMÂNIA
 Ovidiu Botezatu ROMÂNIA
 Ovidiu Ambrozie Borta - BOA ROMÂNIA
 Peter Nieuwendijk OLANDA
 Florin Balaban LUXEMBURG
 Ion Barbu ROMÂNIA
 A. Randin GERMANIA
 Ovidiu Stanciu ROMÂNIA
 Marcin Bondarowicz POLONIA
 Horațiu Mălăele ROMÂNIA
 Cătălin Zaharia ROMÂNIA
 Borislav Hegedušić CROAȚIA
 Resad Sultanovic BOZANIA-HERȚEGOVINA
 Marco De Angelis ITALIA
 Pierre Ballouhey FRANȚA
 Cristian Marcu ROMÂNIA
 Nicoleta Ionescu ROMÂNIA
 Liviu Stănilă ROMÂNIA
 Constantin Ciosu ROMÂNIA
 Cristian Mihăilescu ROMÂNIA
 Silviu Turculeț ROMÂNIA
 Henryk Cebula POLONIA
 Gianluca Costantini ITALIA

Salonul
 Internațional
 de Caricatură

EUROPEENE VALORI

Muzeul Național Cotroceni

2019
 BUCUREȘTI

UNIUNEA
 CARICATURIȘTILOR
 DIN ROMÂNIA

Muzeul Național Cotroceni

Muzeul Național Cotroceni

MUZEUL NAȚIONAL COTROCENI

Salonul Internațional de Caricatură
VALORI EUROPENE

București, 2019

Această publicație apare cu ocazia Salonului Internațional de Caricatură Valori Europene
MNC 28 martie - 26 mai 2019, București
Expoziție nr. 20

ORGANIZATOR:
Muzeul Național Cotroceni

Director general - Liviu Sebastian Jicman
Curator - Cristian Topan
Coordonator proiect - Anastasia Stoiciu
Conservator - Paula Sofica

CONCEPT: Ciprian Voinea

EDITOR: Muzeul Național Cotroceni

SUB EGIDA:

PARTENERI:

DESPRE CEEA CE NE DESPARTE, DAR MAI ALES DESPRE CEEA CE NE UNEȘTE

"Unitate în diversitate". Un concept generos, asociat atât de des cu Uniunea Europeană, poate deveni, dacă nu este bine înțeles, un contraargument față de continuarea procesului de integrare.

Proiectul european oferă premisele păstrării și afirmării identității fiecărei națiuni, mizând pe libertatea de expresie specifică unei societăți deschise. Cultivând firesc această libertate a diversității, în goana de zi cu zi uităm uneori că, pe lângă toate aceste elemente care țin de specificul local, sunt mult mai multe valori care ne unesc, care sunt aceleași fiecărei națiuni în acest spațiu cultural comun.

Libertatea, democrația, respectul pentru drepturile omului și libertățile sale fundamentale și față de statul de drept sunt valori fundamentale ale Uniunii Europene, dar valorile culturale pe care le

împărtășim sunt cel mai bun liant pentru a ne înțelege mai bine și pentru a simți că avem același orizont.

Și ce modalitate mai bună pentru a putea provoca gândirea critică a fiecăruia dintre noi despre ce ne desparte și ce ne unește, decât o selecție de lucrări a unor caricaturiști atât de consacrați din Europa?

Adresând mulțumirile mele Uniunii Caricaturiștilor din România, Federației Internaționale de Caricatură și EUNIC România pentru parteneriat, vă invit să descoperim o selecție rafinată de artă grafică și umor european!

LIVIU SEBASTIAN JICMAN,
Director General al
Muzeului Național Cotroceni

ABOUT BEING DIFFERENT AND ESPECIALLY ABOUT BEING ALIKE

"Unity in diversity" - a frequent sound bite in the European Union - risks being misused as a reason against continuing the EU's integration process.

The European project provides for nations to preserve and assert their identities, and their freedom of expression. In cultivating this freedom of diversity, amid the daily rush we sometimes forget that, there are things that unite us in this common cultural space. One of these is our love of using humour as a means of expression.

Freedom, democracy, respect for human rights, for people fundamental freedoms and for the law are core values of the European Union. However the cultural values that we share are the best binding material to better understand each

other and make us feel that we share the same horizon.

What better way to challenge our critical thinking about what separates or unites us than through the prism of cartoons from all around Europe?

I would like to thank the Cartoonists Union of Romania, the International Cartoon Federation and EUNIC Romania for the partnership and to invite you to discover a exquisite selection of European graphic art and humor.

LIVIU SEBASTIAN JICMAN,
Director General of
Cotroceni National Muzeum

VALOAREA EUROPEANĂ

Un lucru foarte dificil! Atât de multe țări. Prea multe? Atât de multe culturi diferite.

Cu toate acestea, majoritatea țărilor încearcă să colaboreze fără să-și piardă propria identitate.

Poate că Uniunea Europeană se dezvoltă prea repede. Unele țări cu probleme sociale au fost primite tocmai pentru a face Europa mai interesantă și mai mare, ca o contrapondere față de SUA, Rusia și China. Din punct de vedere strategic, Uniunea capătă o importanță mai mare în lume. Desigur, aceasta este o valoare importantă.

De-a lungul secolelor, au existat numeroase războaie în Europa. Am numărat din anul 60 înainte de Hristos până în 1945 după Hristos un total de 63 de războaie pe continentul european! Deci, o mare valoare este faptul că nicio țară din Uniunea Europeană nu a fost implicată în vreun război în ultimii 73 de ani!

Cu cât devine mai mare UE, cu atât mai important este pentru oamenii care trăiesc aici să-și dea seama că Uniunea a fost construită pe valori comune, care au ajutat la răspândirea democrației, stabilității și securității aproape pe tot continentul.

UE cuprinde țări care nu se află aproape una de cealaltă, din punct de vedere geografic.

Oamenii de la un capăt al continentului european se pot simți foarte diferit de cei de la celălalt capăt...

Astăzi, UE este văzută de unii mai mult ca un instrument care ajută guvernele naționale să ofere beneficii pe care nicio țară singură nu le poate realiza prin forțe proprii. Aceasta este o altă valoare.

Cooperarea nu este la cel mai înalt nivel, deocamdată. Se vorbește foarte mult la Bruxelles dar nu sunt de acord întru totul. Există încă probleme intercontinentale care trebuie rezolvate. Care sunt granițele? Cum rămâne cu imigranții de pe alte continente? Ce reguli contează pentru toate țările UE? Unele țări nu sunt încă în măsură să utilizeze moneda euro. Dar să sperăm că acest lucru se va schimba în anii următori.

Caricaturistii fac glume despre asta. Ei arată diferențele. Ei fac observații. Ei îi fac pe oameni să gândească. Ei reprezintă o valoare importantă...

PETER NIEUWENDIJK,
Președintele General al FECO

EUROPEAN VALUE

A very difficult one! So many countries. Too many? So many different cultures.

Nevertheless most countries are trying to work together without losing their own identity.

Maybe the European Union was growing too quick. Some countries with social problems were welcomed just to make Europe more interesting and bigger as a counterbalance against USA, Russia and China. Strategically, it gives the union more weight in the world. Of course that is an important value.

Through the centuries there have been many wars in Europe. I counted from -60 before Christ until +1945 after Christ a total of 63 wars on the European continent! So a big value is that we do not have any war during 73 years!

The larger the EU becomes, the more important it is for the people who live in it to realise that their union has been built on common values, which has helped to spread democracy, stability and security across most of the continent.

The EU contains countries that are geographically close to each other.

People at one end of the European continent may feel very different to those at the other end...

Today the EU is seen by some more as a tool that helps national governments to deliver benefits that no single country can achieve on its own. That's another value.

The cooperation is not yet optimum. They talk a lot in Brussels and they do not agree on everything. There are still intercontinental problems to solve. Where are the borders? What about the immigrants from other continents? What about rules that counts for all EU countries? Some countries are not yet able to use the Euro coins. But let's hope that this will change in the coming years.

Cartoonists make jokes about this all. They mention the differences. They make remarks. They make people think. They represent an important value...

PETER NIEUWENDIJK
President General FECO

VALORILE EUROPENE TREBUIE AFIRMATE ZILNIC

Se spune că adevărurile mari sunt simple. Valorile europene sunt adevăruri simple, ușor de înțeles, dar aplicarea lor cere acțiune zilnică și, nu o dată, eforturi și sacrificii uriașe.

Libertatea, democrația și drepturile omului nu sunt, din păcate, un bun câștigat pentru totdeauna, ele trebuie cucerite zilnic. În afirmarea și apărarea lor se întâlnesc astăzi forțe dintre cele mai diferite, de la mari instituții internaționale precum Uniunea Europeană, până la ONG-uri și cetățeni – cum vedem, dacă privim în jur, la manifestarea pe care o inaugurăm astăzi.

Este de datoria UE și a cetățenilor europeni să valorizeze patrimoniul material și spiritual de vârstă multimilenară care a asigurat acestui con-

tinent strălucire planetară. Iar președinția românească a Consiliului Uniunii Europene înțelege să participe din plin la acest nobil efort.

Valorile europene sunt asemenea frumoasei adormite din pădure, care se trezește de fiecare dată când este sărutată. Să rememorăm și să prețuim așadar clipă de clipă valorile europene, cum o facem de altfel și în aceste clipe, la aceasta binevenită expoziție, pentru care cei care au gândit-o și au dezvoltat-o merită mulțumire și respect.

CORNELIU VLAD,
jurnalist, membru al Uniunii
Scriitorilor și al Uniunii Ziaristilor
Profesioniști din România

EUROPEAN VALUES MUST BE AFFIRMED EVERY DAY

They say that great truths are simple. The European values are simple truths, easy to understand, but applying them requires daily action and often huge sacrifices.

Unfortunately, freedom, democracy and human rights are not forever gained, they must be conquered on a daily basis. Different entities, from great international institutions, such as the European Union, to NGOs and simple citizens, such as those that we can see at the opening today, join forces to assert and defend these values.

It is the duty of the European Union and the European citizens to value the material and spiritual multi-millennial heritage which granted this continent its planetary glow. The Romanian

Presidency of the Council of the European Union understands to fully participate in this notable effort.

The European values are as the sleeping beauty in the middle of the forest, who wakes up when being kissed. Let us, constantly, remember and cherish the European values, as we do this very moment, at this most welcomed exhibition, for which those who initiated and developed it deserve gratitude and respect.

CORNELIU VLAD,
journalist, member of the Writers
Union and the Professional
Journalists Union in Romania

RÂSUL SPARGE BARIERELE CULTURALE ȘI APROPIE SPIRITELE

Valorile europene creează o punte între culturi. Culturi care, deși provenind din zone geografice apropiate, prezintă diferențe care de-a lungul timpului au fost folosite ca pretext pentru a genera conflicte majore în istoria Europei. Crearea Uniunii Europene, acum 70 de ani, a însemnat aducerea la un numitor comun a acestor culturi, găsind, dincolo de diferențele care îmbogățesc patrimoniul spiritual al Batrânului Continent, lucrurile comune care să le apropie: libertatea, democrația, drepturile și libertățile omului, statul de drept, libertatea de expresie etc.

Caricatura este un limbaj nonformal - iar cea fără cuvinte în mod special - care sparge barierele lingvistice, aducând, prin mijloacele sale specifice, o critică constructivă realităților înconjurătoare. Și ce poate fi mai constructiv decât râsul? Cea mai acidă formă de critică (nu degeaba oamenii se tem

să nu "se facă de râs"), râsul îndeamnă însă, deopotrivă, la reflecție și apoi la eforturile de a corecta defectele. Asta face și expoziția de față, în care sunt prezente lucrări ale celor mai buni graficieni satirici din Europa. Să râdem așadar de carențele noastre, să reflectăm apoi asupra lor, să încercăm să ne schimbăm, renunțând la prejudecăți și mentalități învechite, iar apoi să ne zâmbim unii altora, constatând că avem mai multe lucruri în comun care să ne apropie, decât cele care ne diferențiază și ne țin la distanță.

CRISTIAN TOPAN,
Președinte al Federation of
Catoonists Organisations - Romania,
Președinte al Uniunii Caricaturiştilor
din România

LAUGHTER BREAKS CULTURAL BARRIERS AND BRINGS SPIRITS CLOSER

The European values create a bridge between cultures. And even though they come from nearby geographic areas, these cultures have differences which have been used, through time, as pretexts for generating major conflicts in Europe's history. The creation of the European Union, 70 years ago, meant bringing those cultures to a common goal, finding, above the differences that enrich the spiritual heritage of the Old Continent, the common facts that bring them together: freedom, democracy, human rights and freedoms, the rule of law, freedom of speech etc.

The cartoon is an informal language – especially the one without words – which breaks the linguistic barriers, bringing, through its specific features, a constructive criticism to the surrounding realities. And what is more constructive than laughter? The

most acid form of criticism (that is why people are afraid "to become a laughing stock"), laughter also urges to reflect and to make the effort of correcting flaws. This is what this exhibition is trying to do, presenting the works of the best satirical illustrators in Europe. Therefore, let's laugh at our deficiencies, then let's reflect upon them, let's try to change ourselves, resigning old prejudices and mentalities. Then let's smile to one another, discovering we have in common more things that bring us together rather than things that differentiate us and keep us apart.

CRISTIAN TOPAN
President of the Federation of
Cartoonists Organizations – Romania
President of the Romanian
Cartoonists Union

Cristina Sampaio, PORTUGALIA

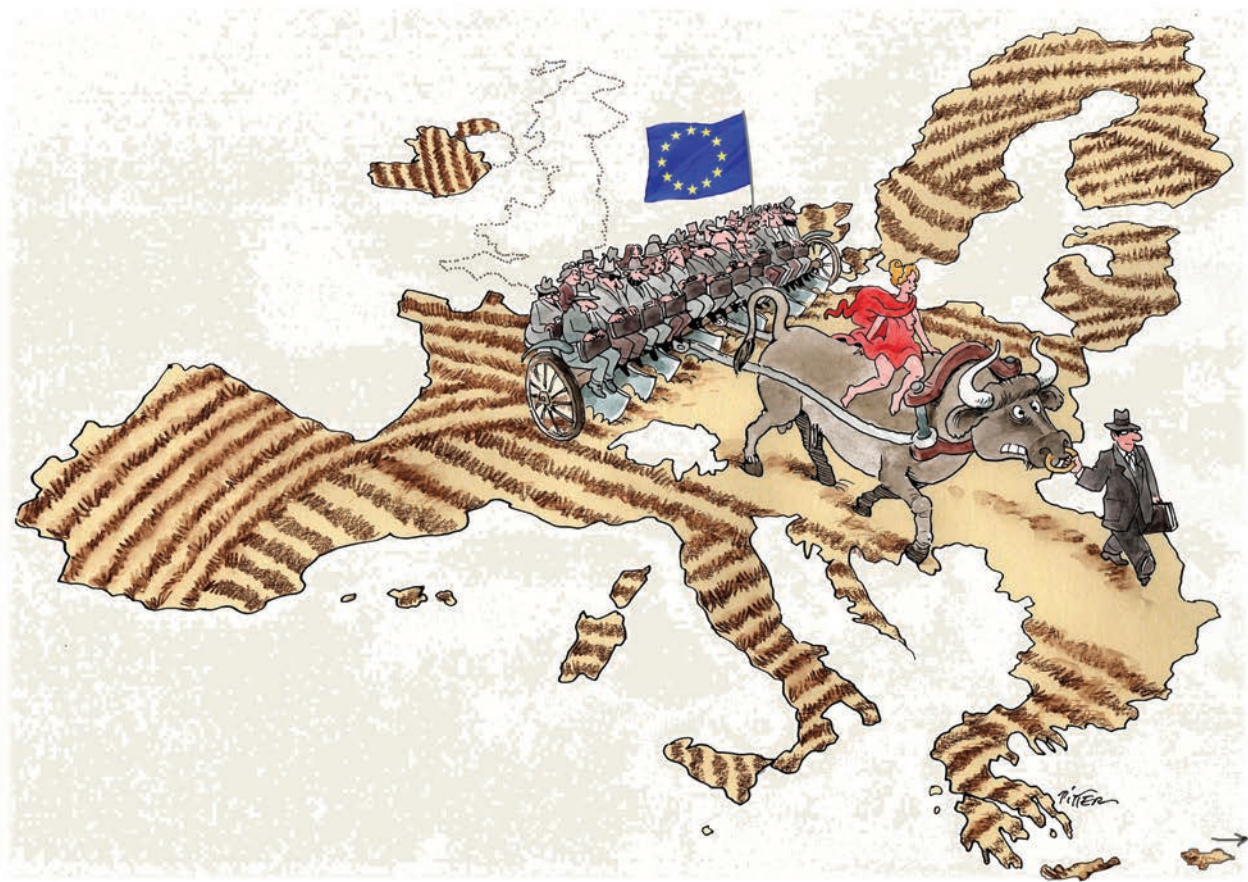

Anatoliy Stankulov, BULGARIA

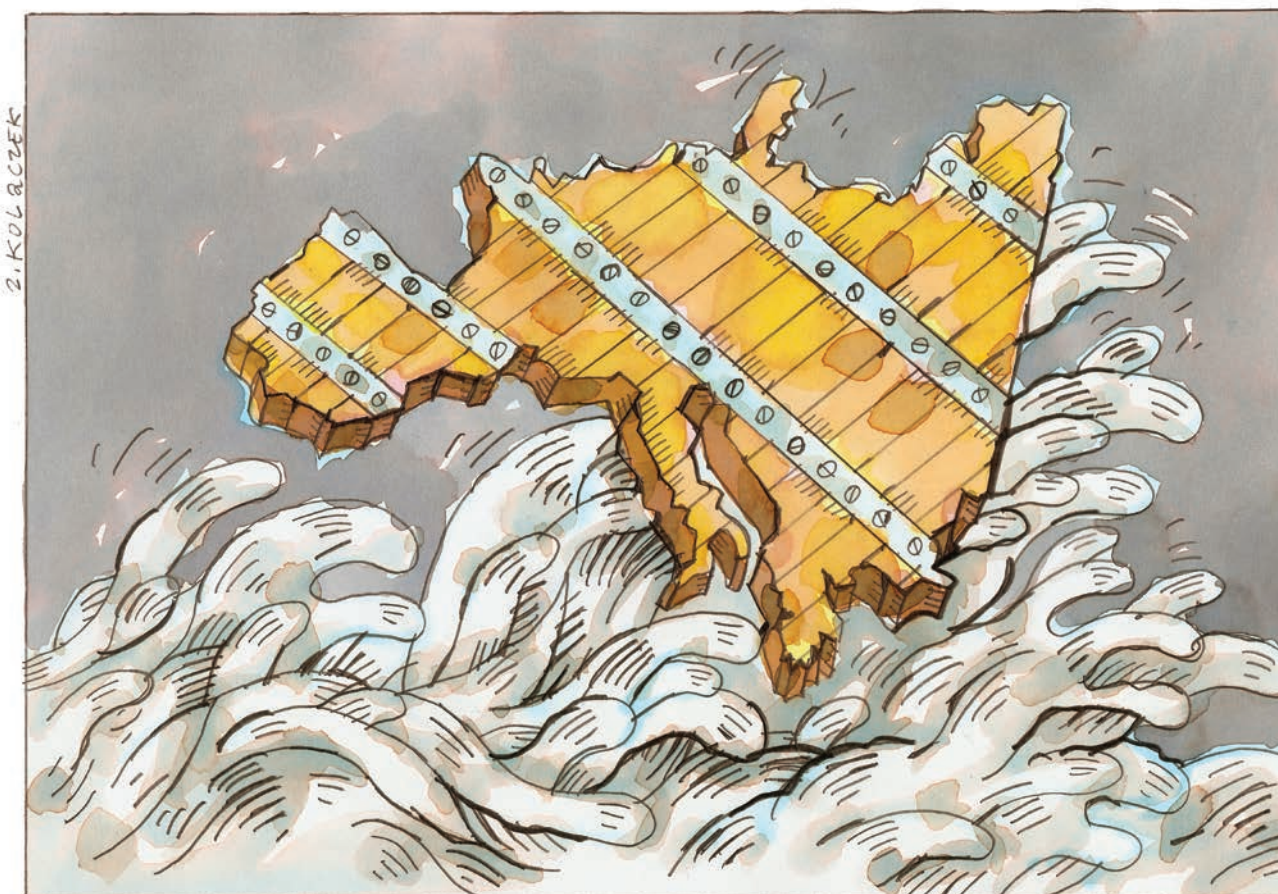

Nicoleta Ionescu, ROMÂNIA

Klaus Pitter, AUSTRIA

Zbigniew Kolaczek, POLONIA

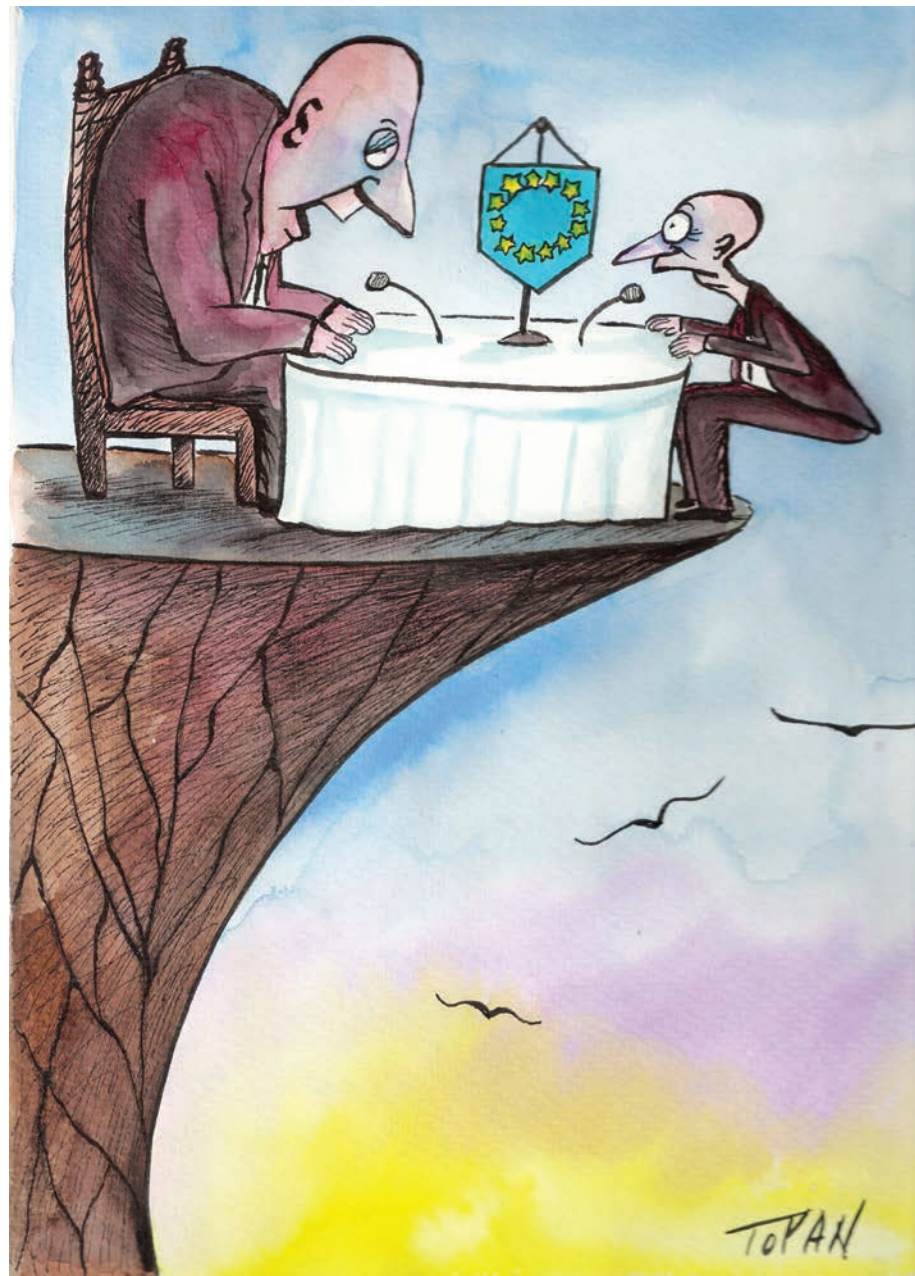

Nicolae Nik Lengher, ROMÂNIA

Florin Balaban, LUXEMBURG

Cristian Topan, ROMÂNIA

Marcin Bondarowicz, POLONIA

Zbigniew Kolaczek, POLONIA

Anatoliy Stankulov, BULGARIA

Alla & Chavdar Georgiev, BULGARIA

Cristian Topan, ROMÂNIA

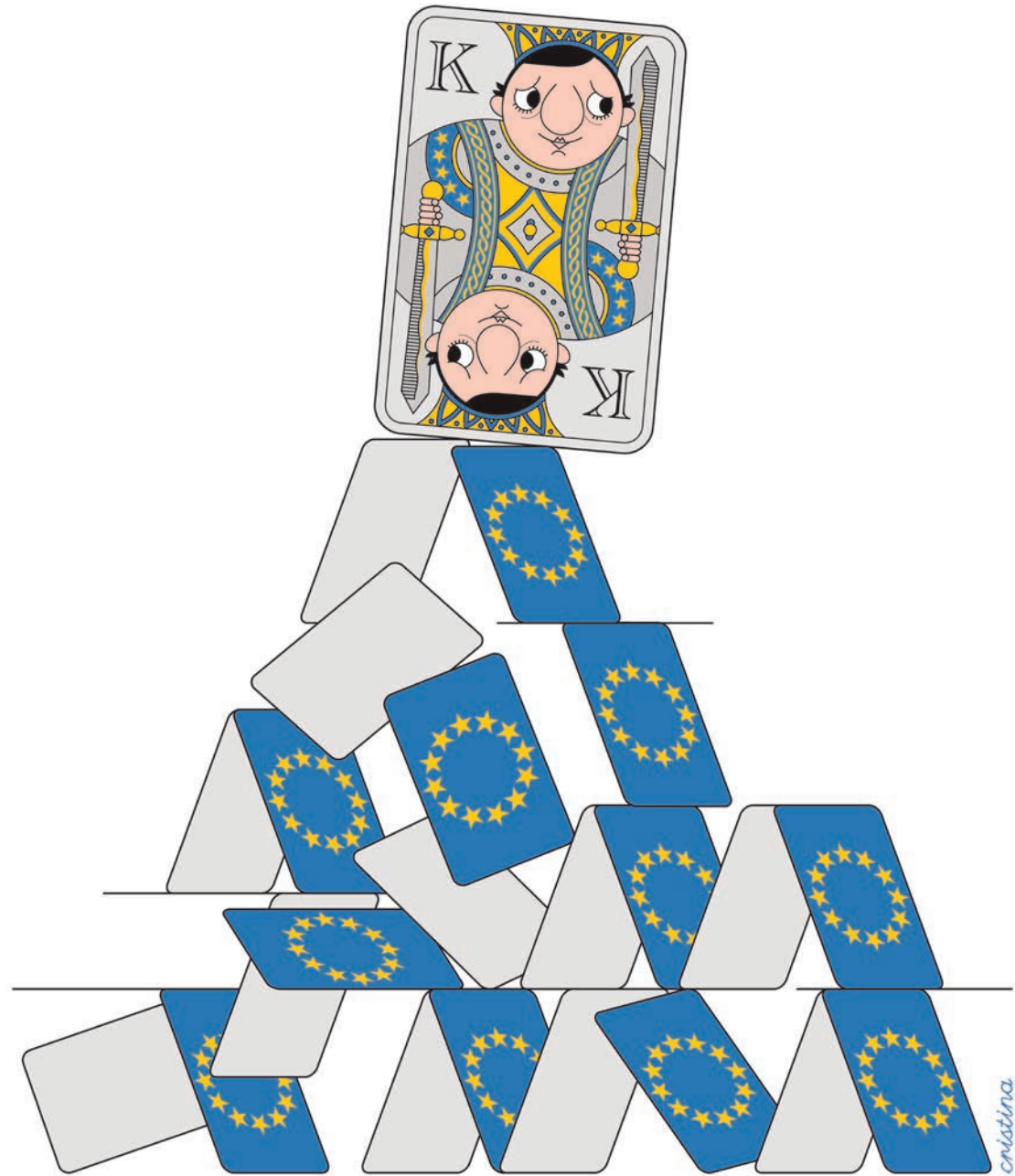

Florin Balaban, LUXEMBURG

Horatiu Mălăele, ROMÂNIA

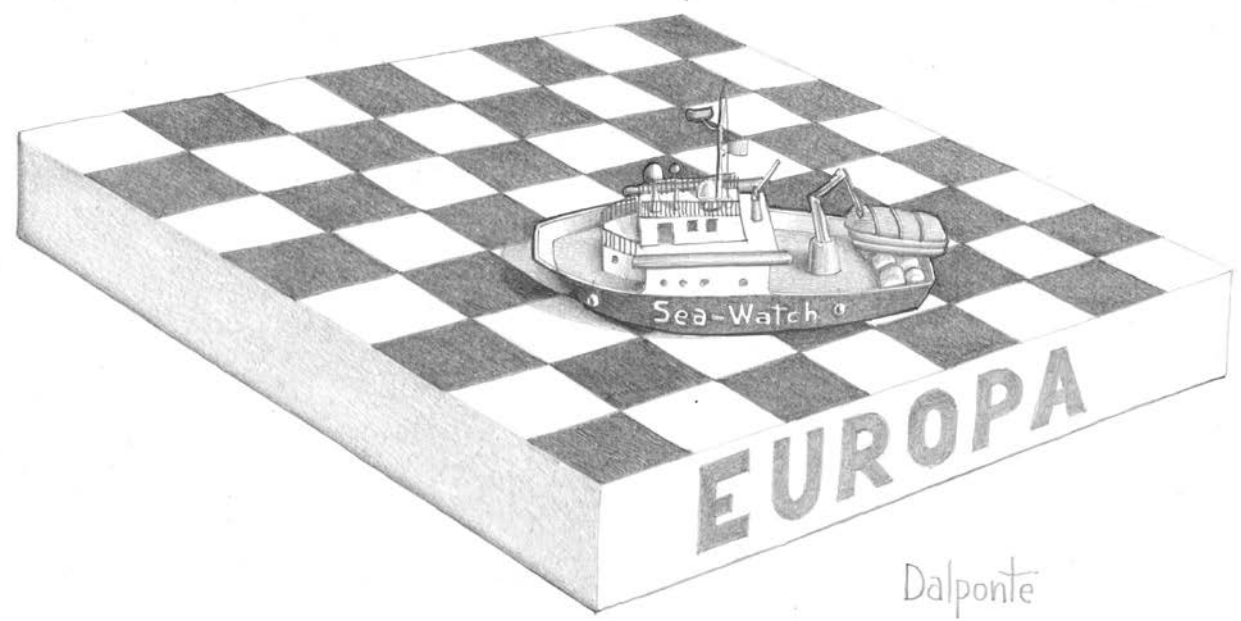
Cristina Sampaio, PORTUGALIA

cristina

Doru Axinte, ROMÂNIA

Dalponte

Paolo Dalponte, ITALIA

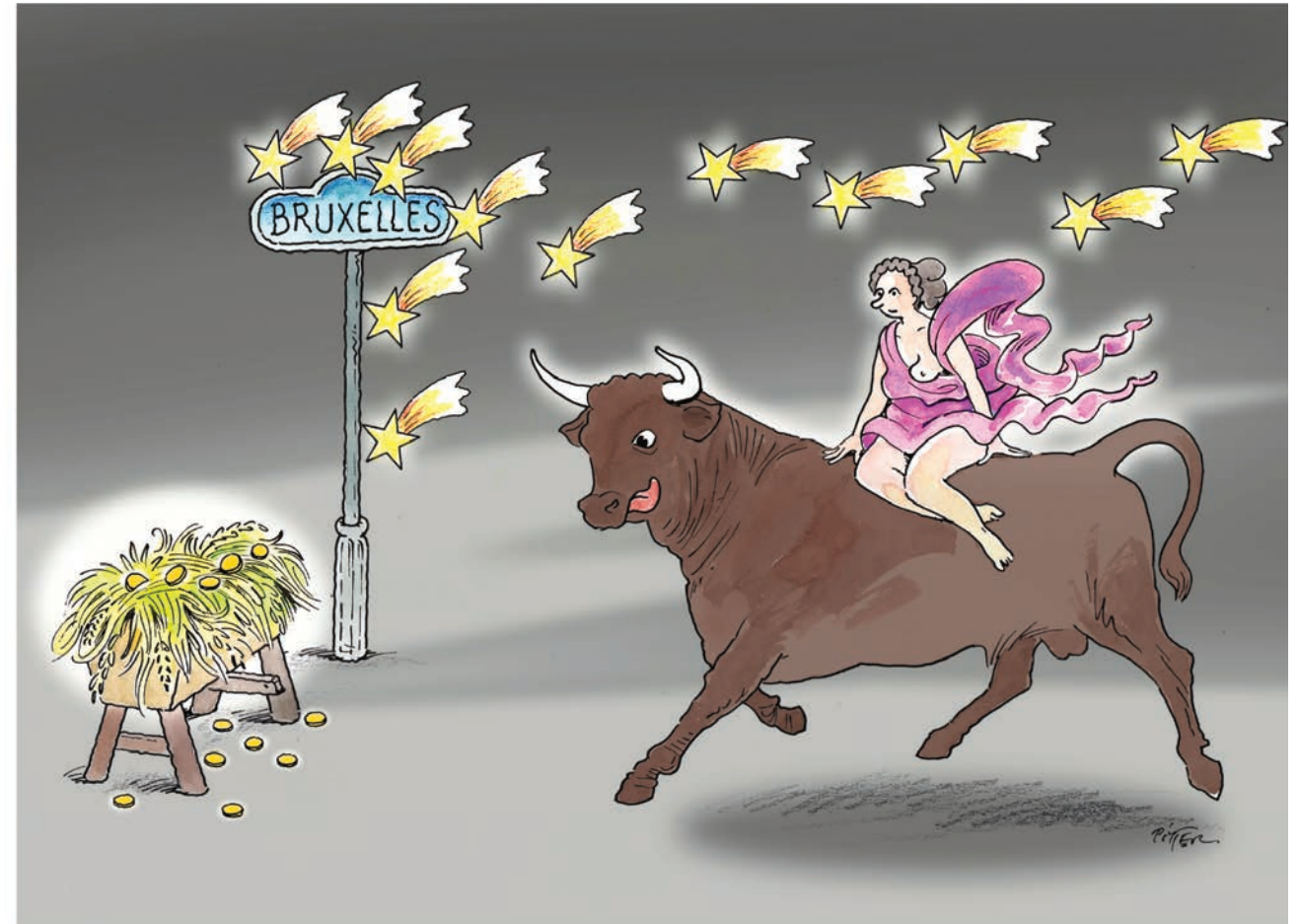

Take it easy, the Russians got lost again...

Venecek Michal, CENIA

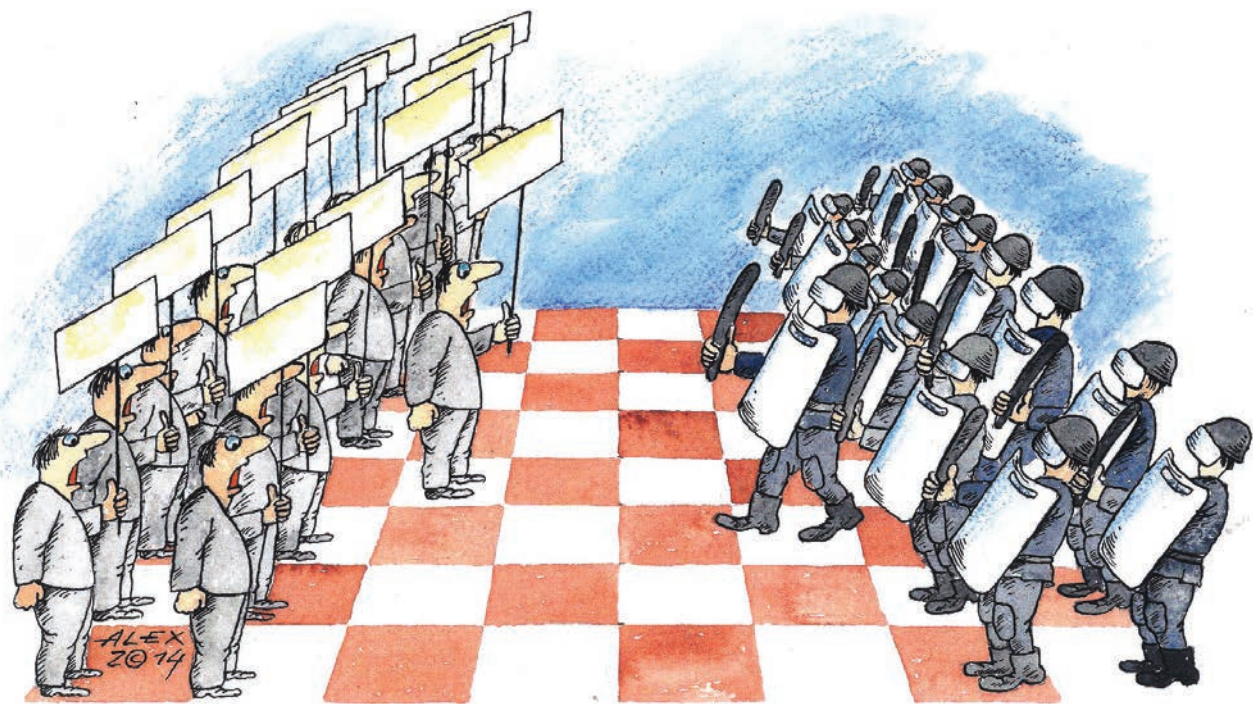

Marian Avramescu, ROMÂNIA

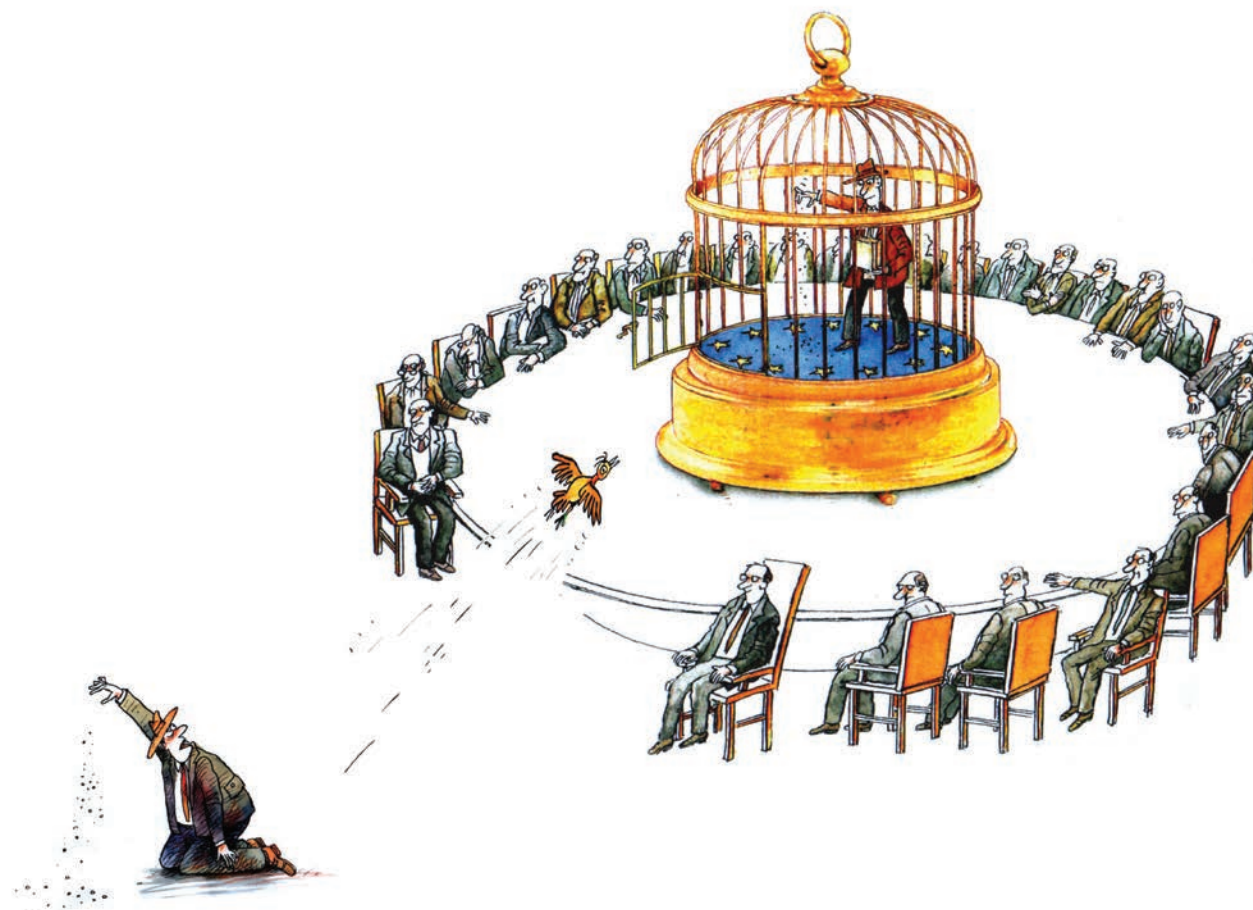

Klaus Pitter, AUSTRIA

Aurel Ștefan Alexandrescu, ROMÂNIA

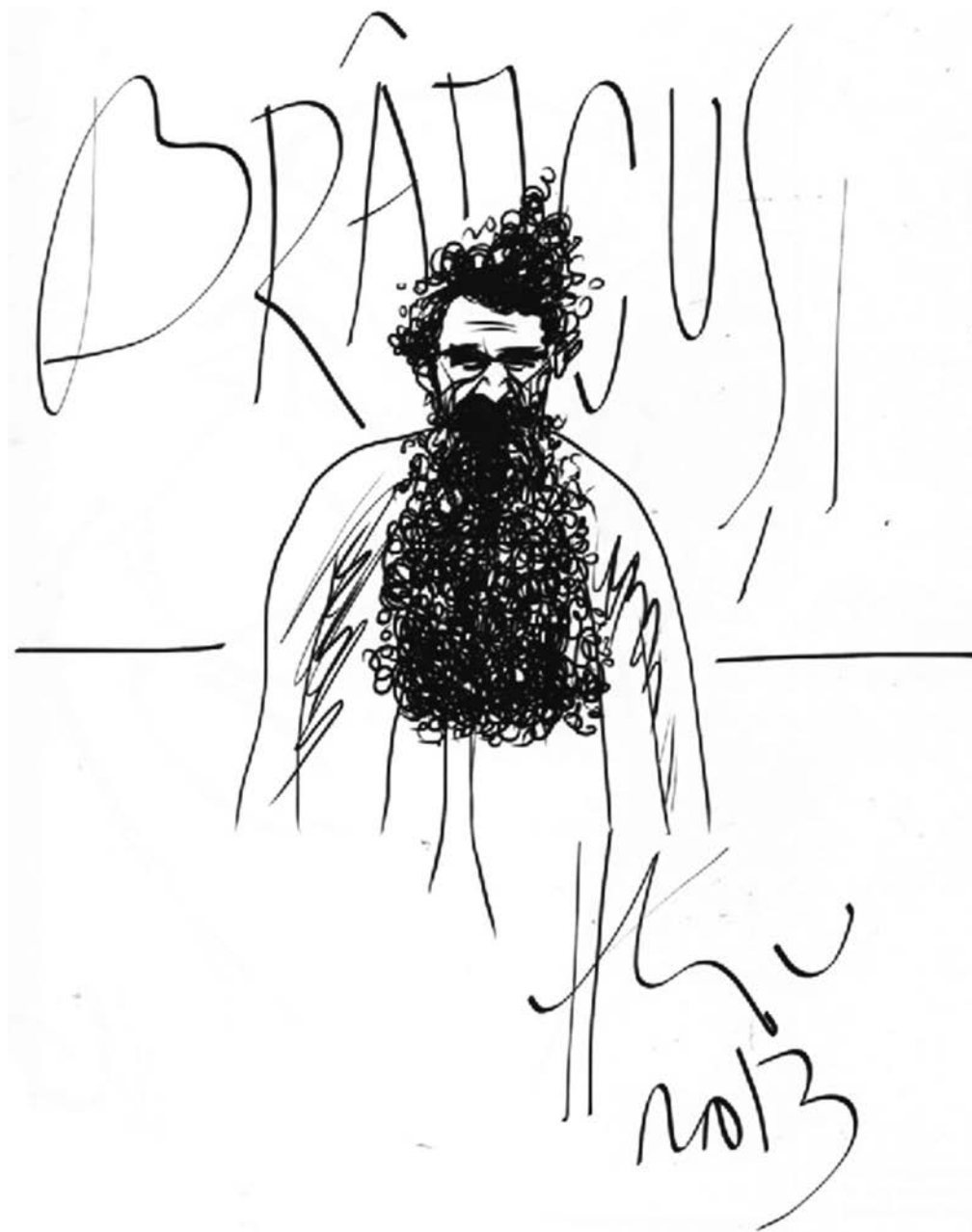

Pavel Constantin, ROMÂNIA

Cătălin Zaharia, ROMÂNIA

Horățiu Mălăele, ROMÂNIA

Florin Balaban, LUXEMBURG

Cristina Sampaio, PORTUGALIA

Pierre Ballouhey, FRANÇA

ERNESTO PRIEGO 2017 © ALL RIGHTS RESERVED

Ernesto Priego, SPANIA

Cătălin Zaharia, ROMÂNIA

Marcin Bondarowicz, POLONIA

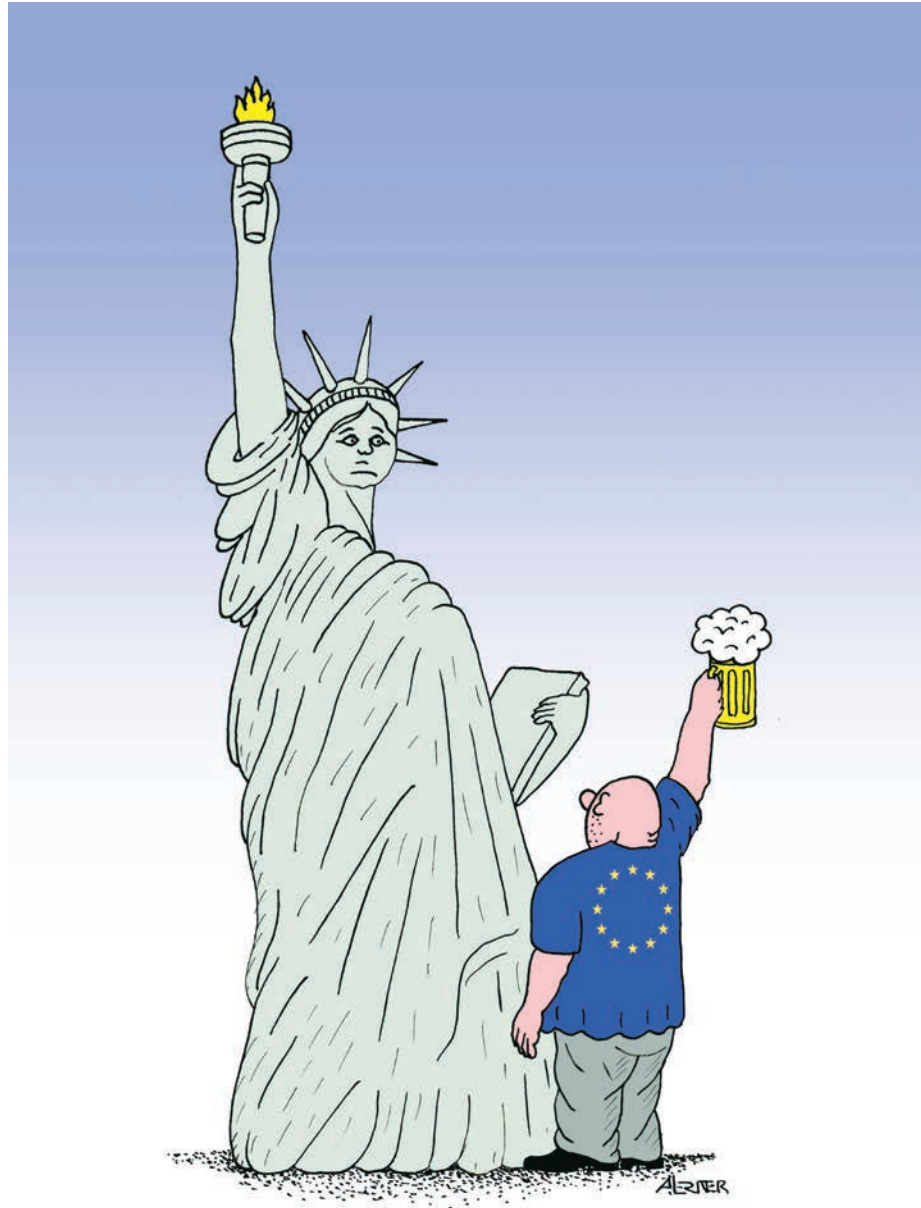

Peter Nieuwendijk, OLANDA

Liviu Stănilă, ROMÂNIA

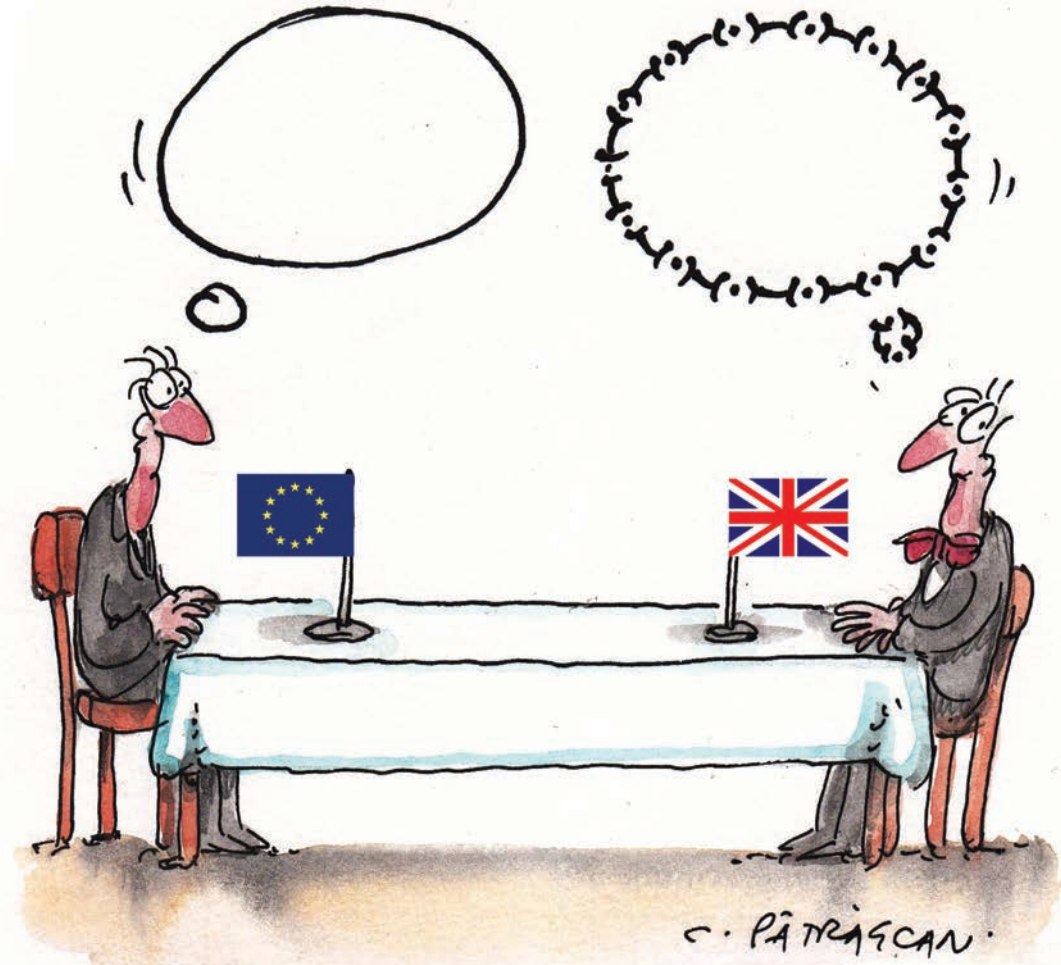

A. Randin, GERMANIA

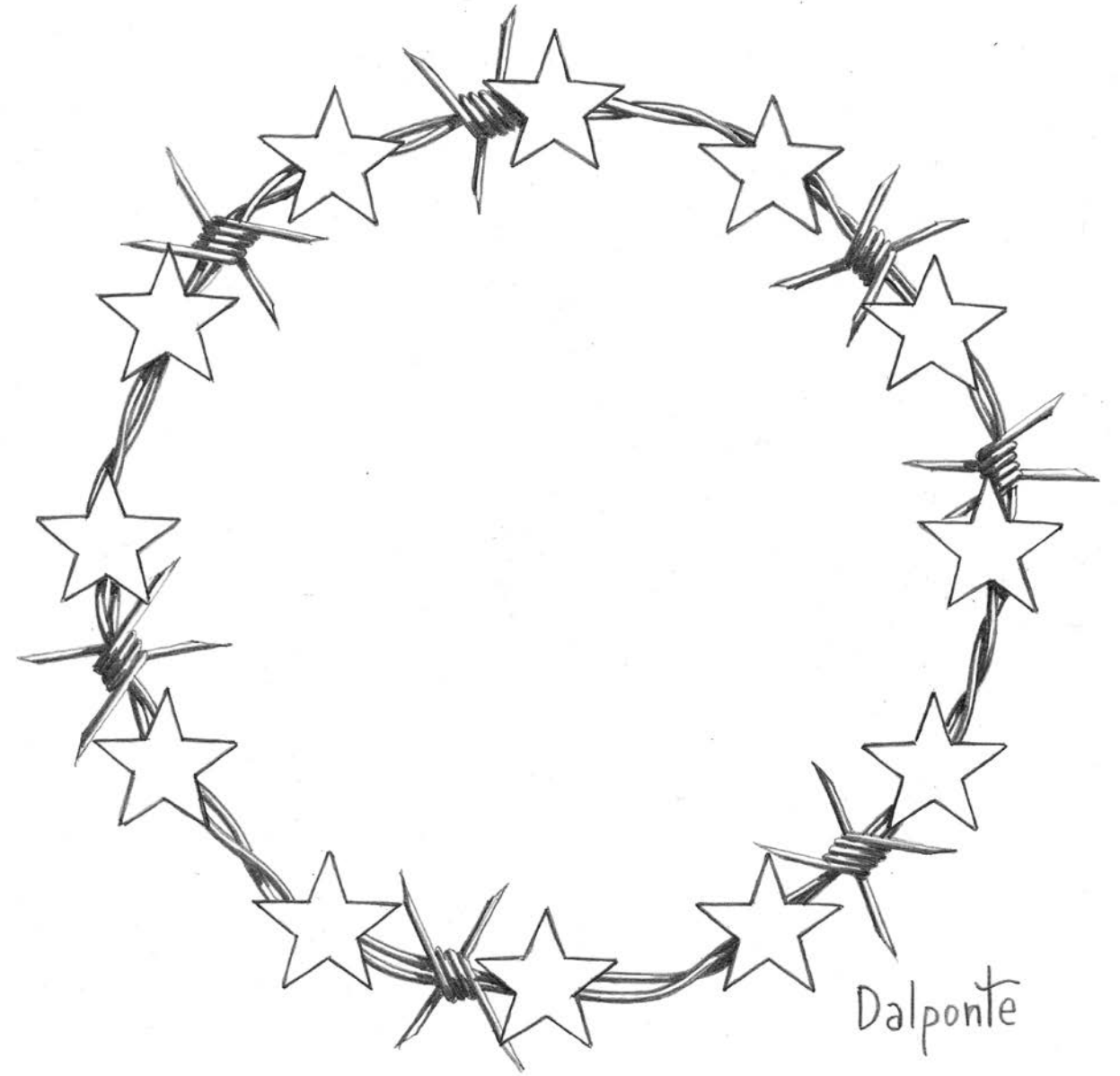

Henryk Cebula, POLONIA

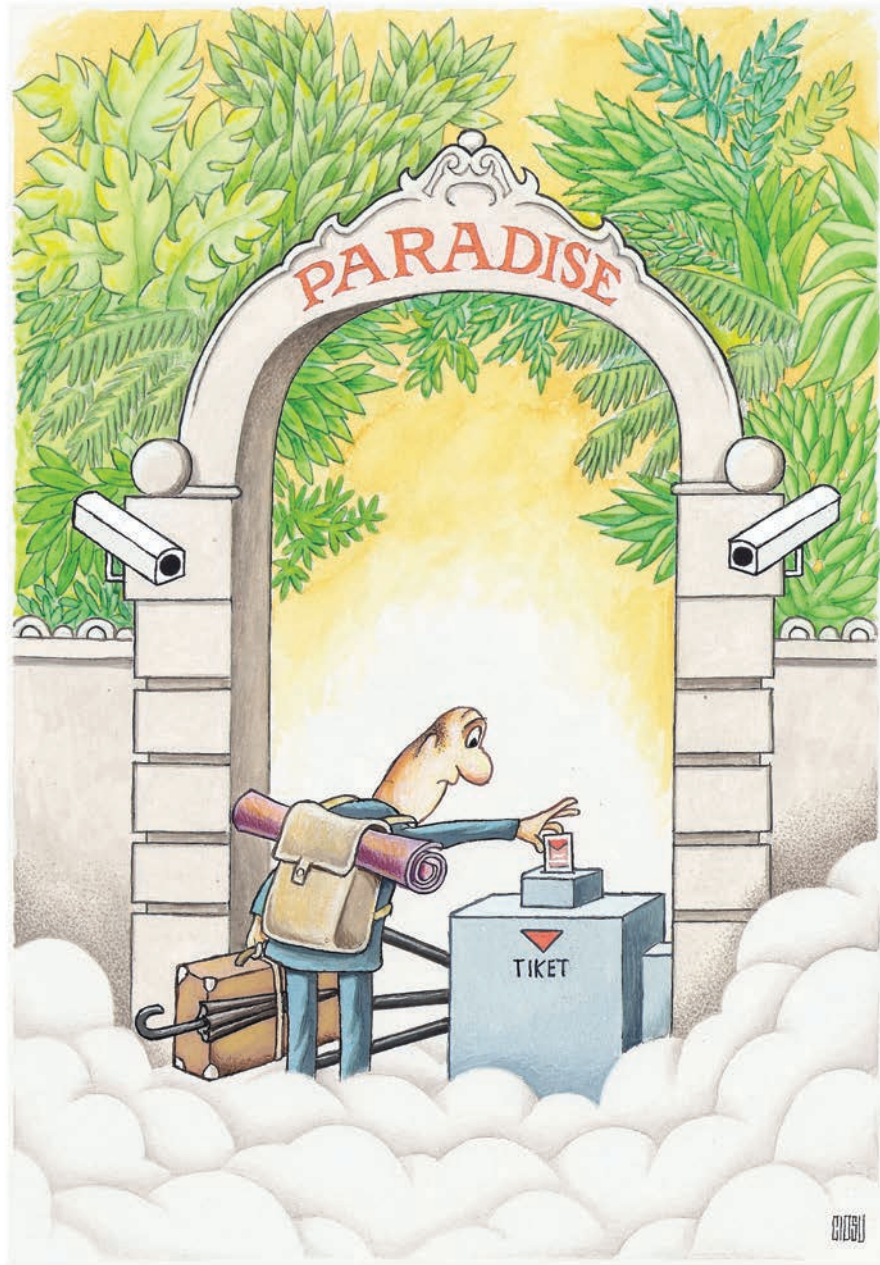

Costel Pătrășcan, ROMÂNIA

Paolo Dalponte, ITALIA

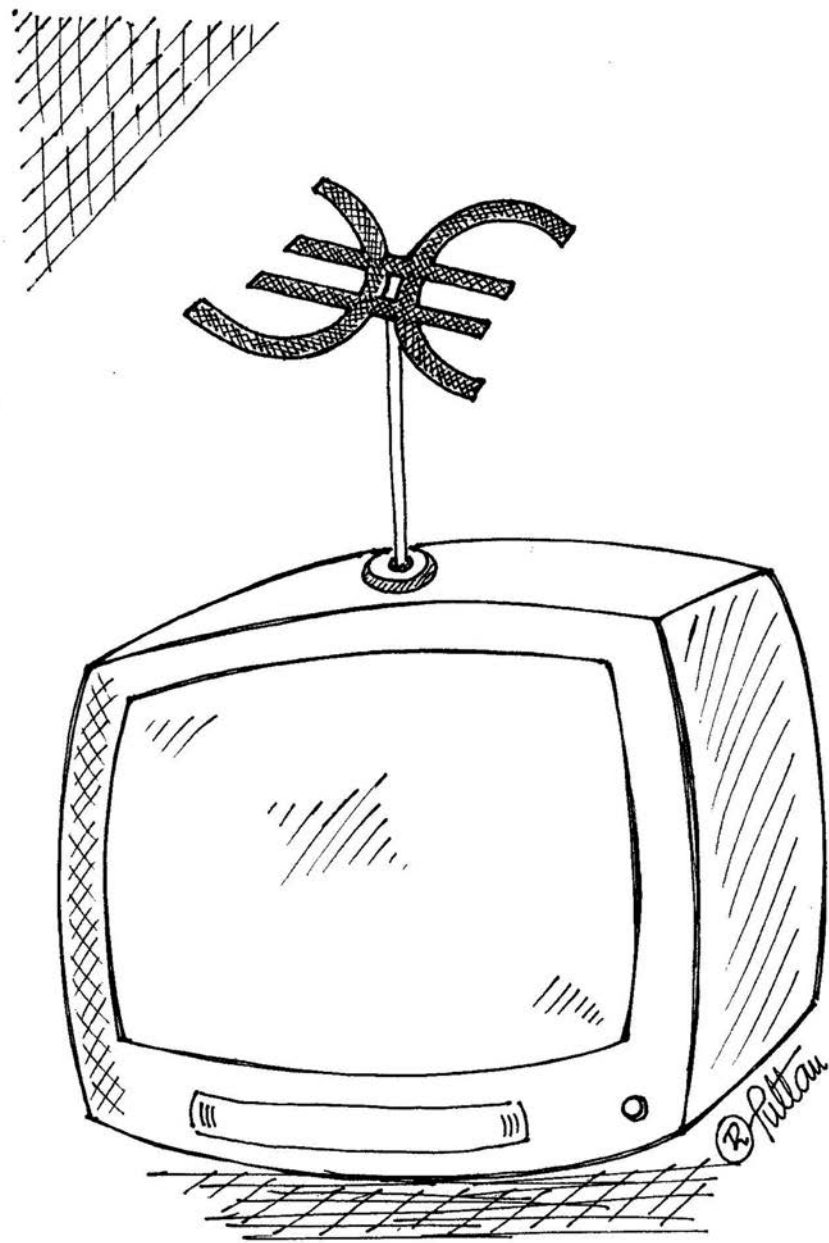

Constantin Ciosu, ROMÂNIA

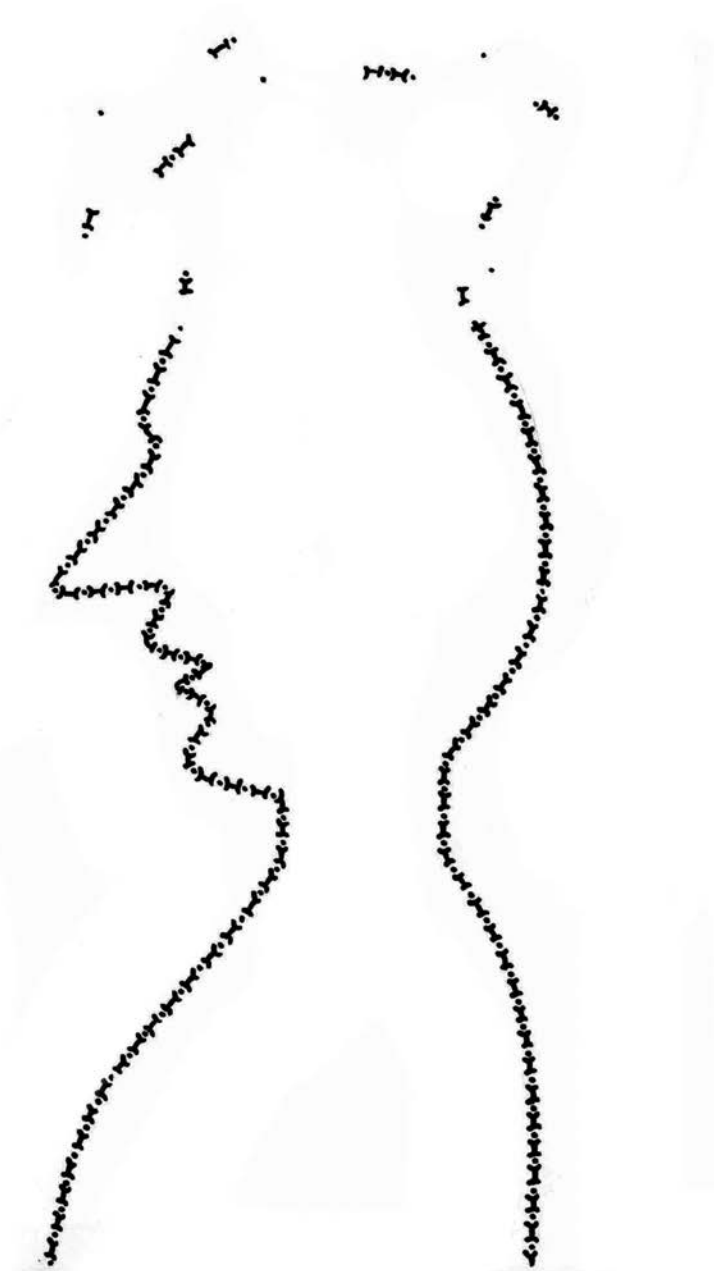

Cristian Marcu, ROMÂNIA

Resad Sultanovic - Sultan, BOZNIJA-HERCEGOVINA

Costel Pătrășcan, ROMÂNIA

Cristian Mihăilescu, ROMÂNIA

Cristian Topan, ROMÂNIA

Gabi Rusu, ROMÂNIA

Ovidiu Stanciu, ROMÂNIA

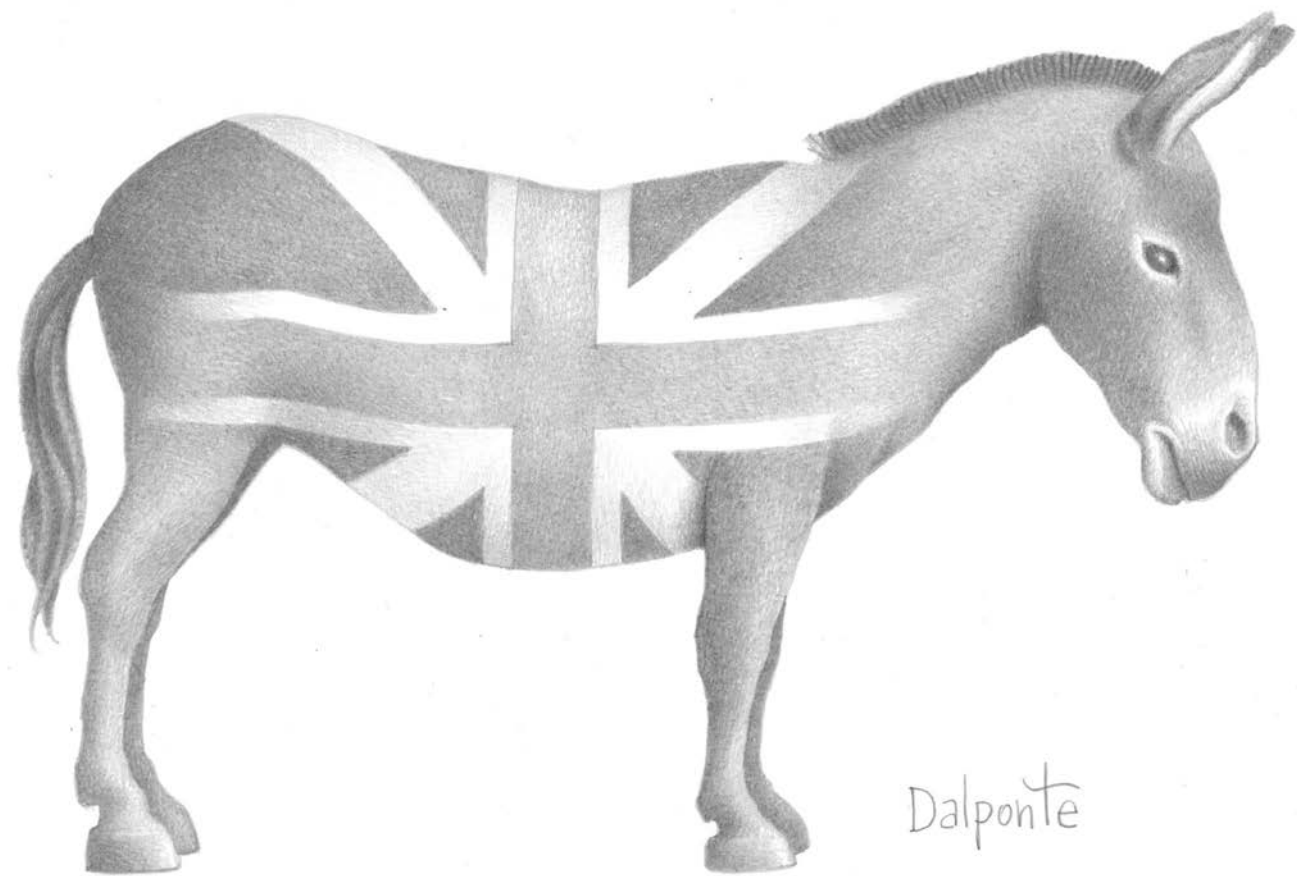

Cristina Sampaio, PORTUGALIA

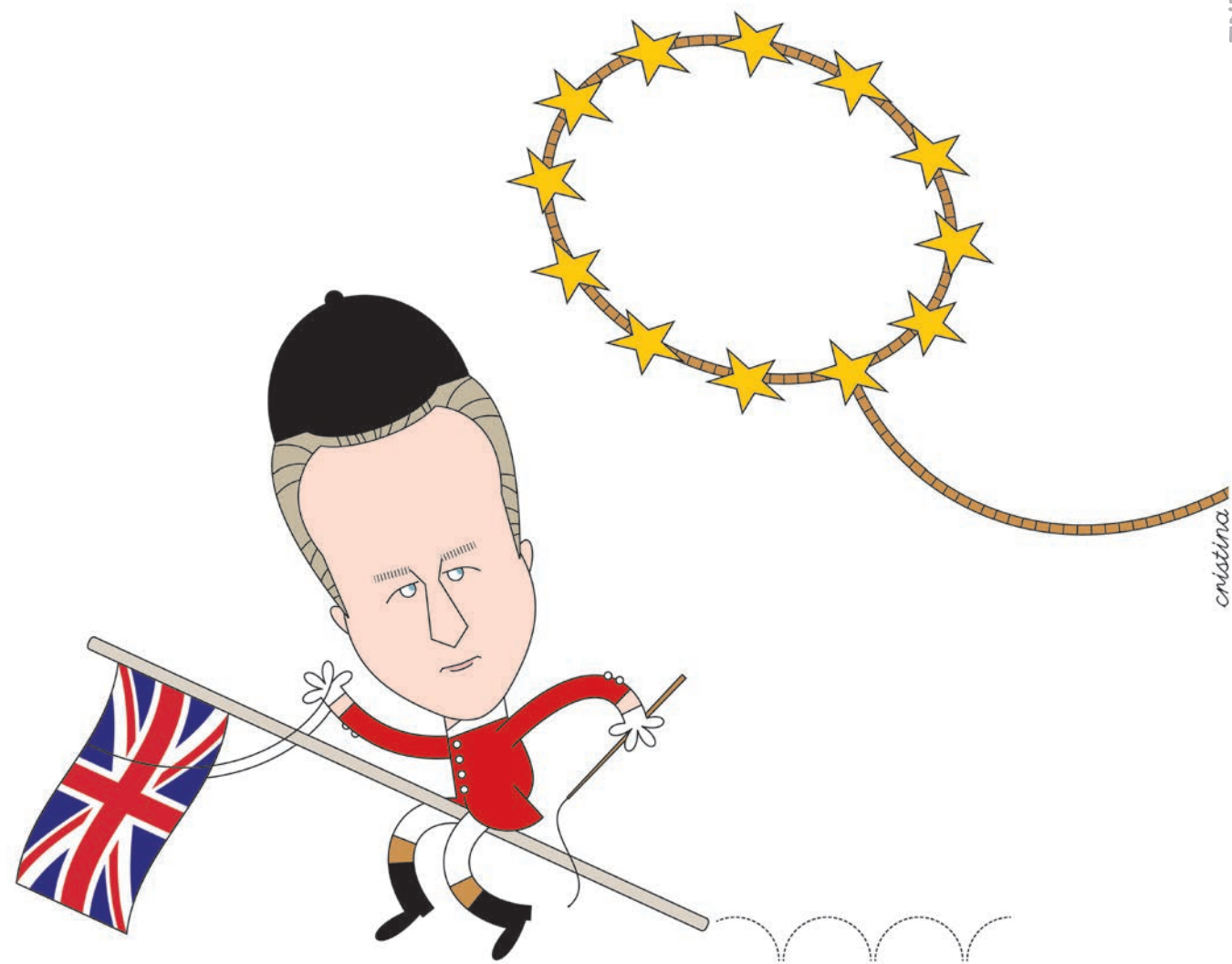

Pavel Constantin, ROMÂNIA

Dalponte

Paolo Dalponte, ITALIA

cristina

Cristina Sampaio, PORTUGALIA

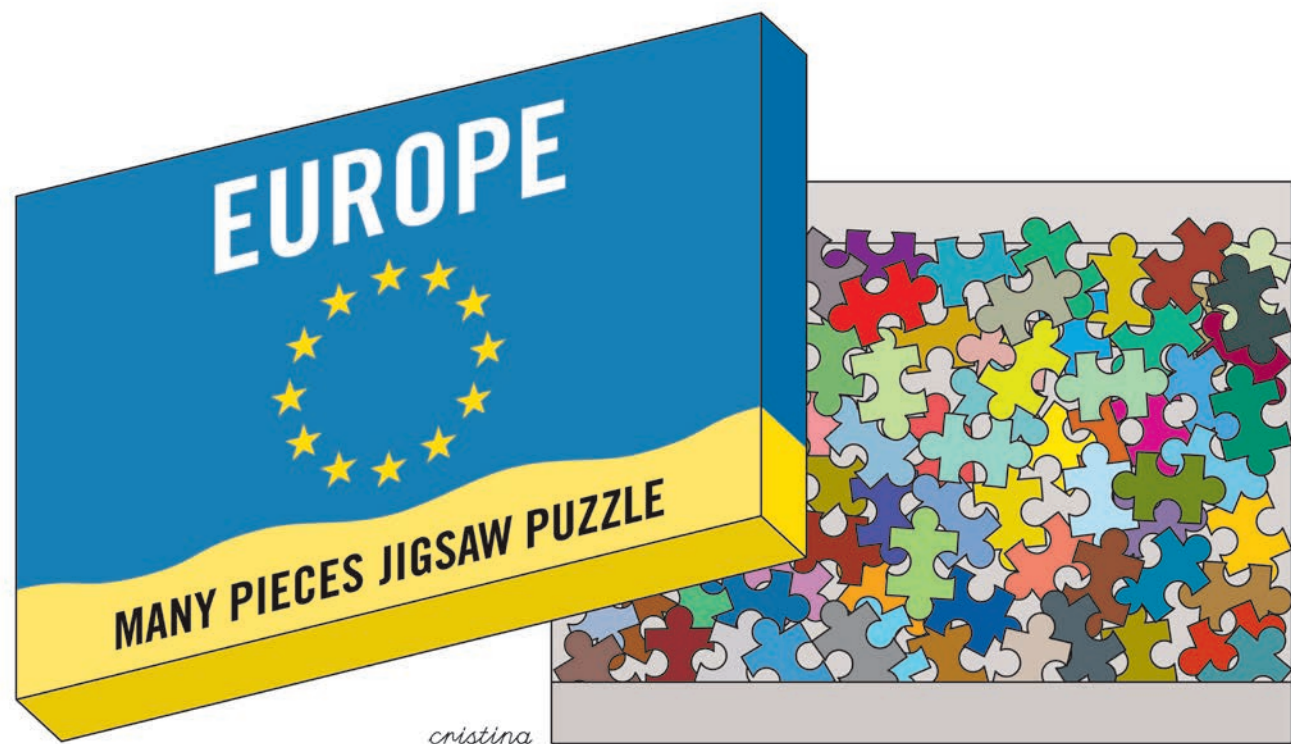

Anatoliy Stankulov, BULGARIA

Cristian Topan, ROMÂNIA

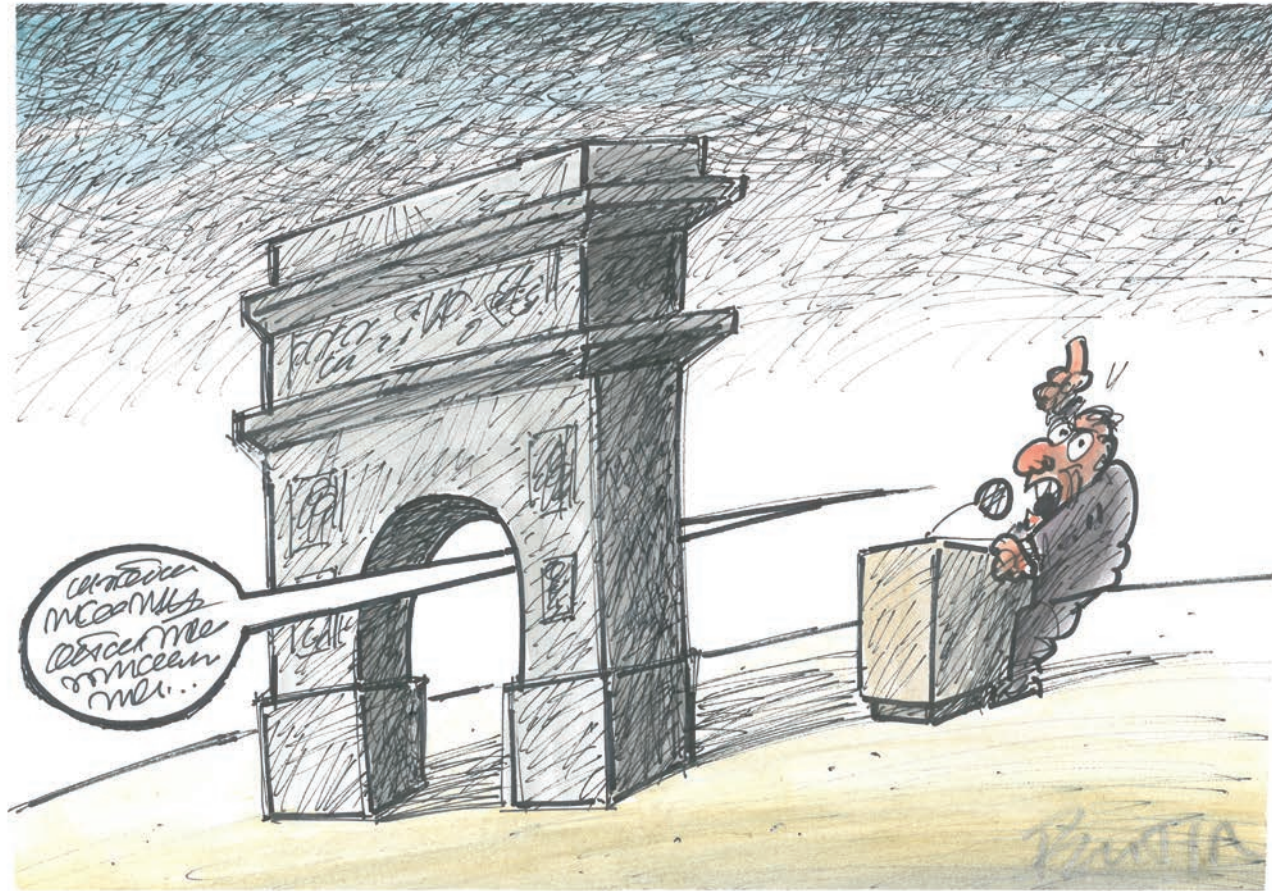

Cristina Sampaio, PORTUGALIA

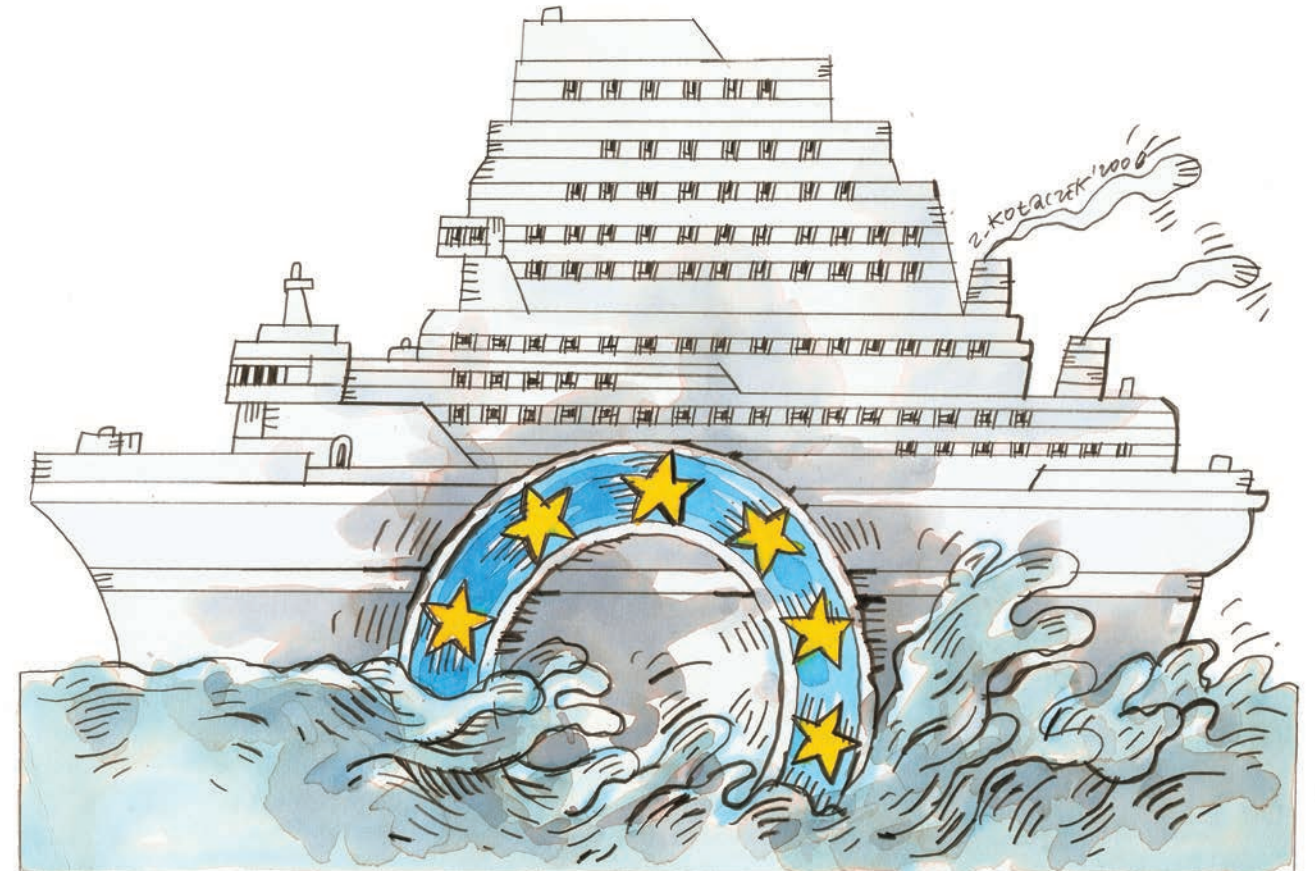

Doru Axinte, ROMÂNIA

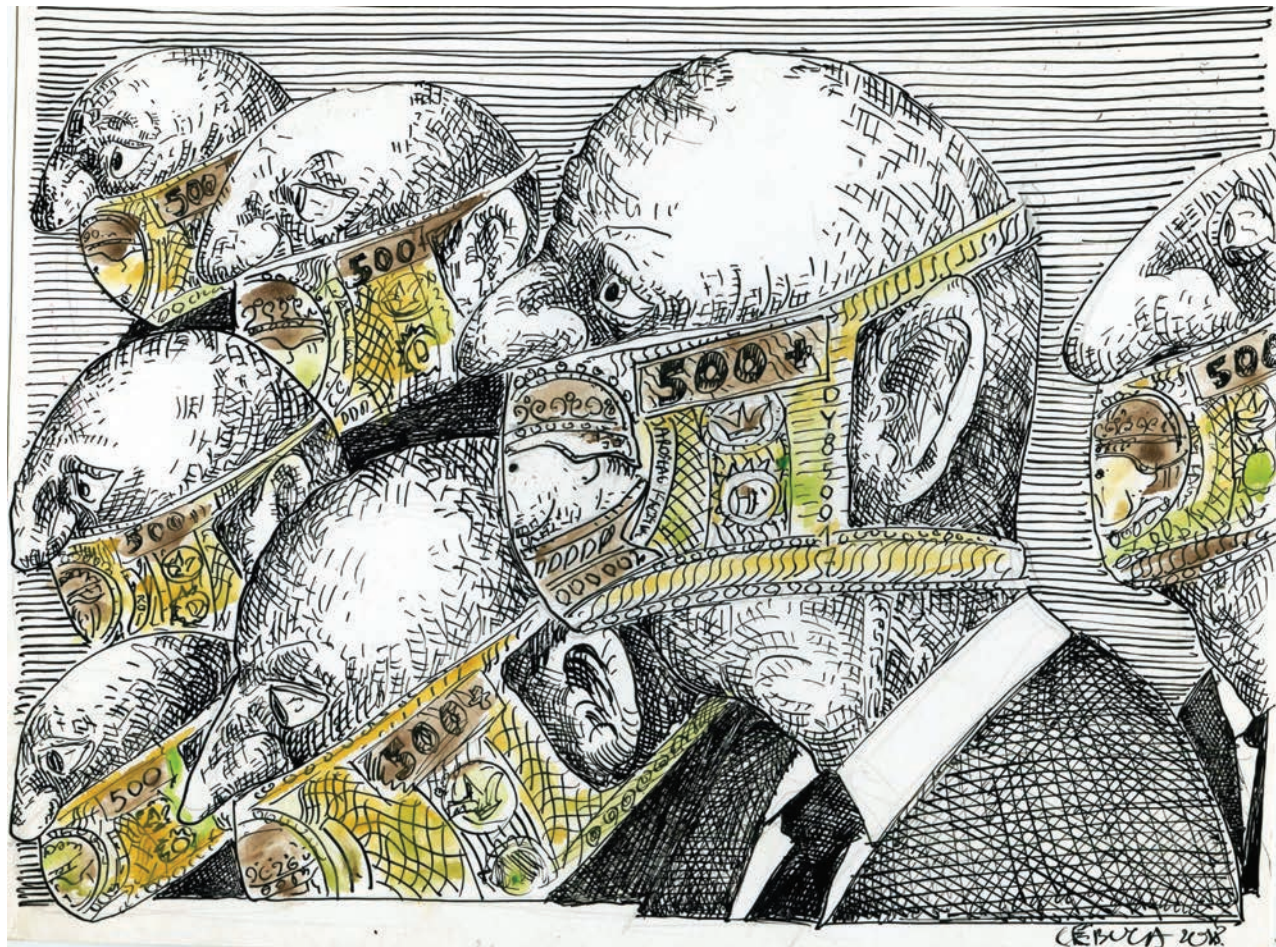

Slobodan Botir, CROATIA

Zbigniew Kolaczek, POLONIA

Henryk Cebula, POLONIA

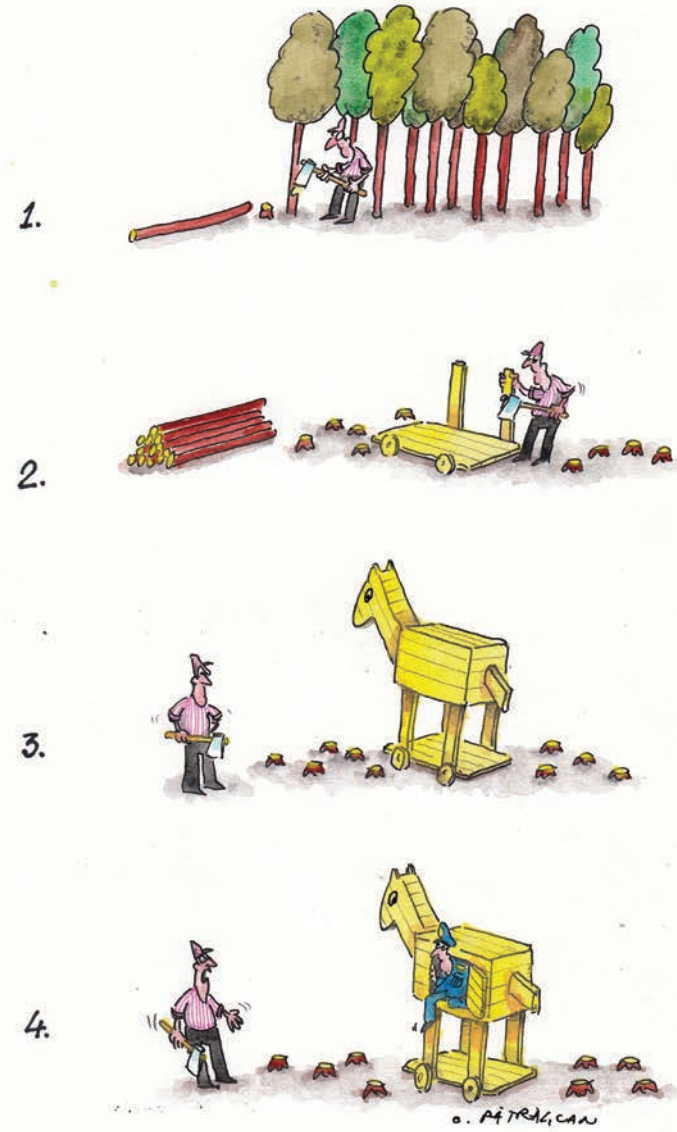

Zbigniew Kolaczek, POLONIA

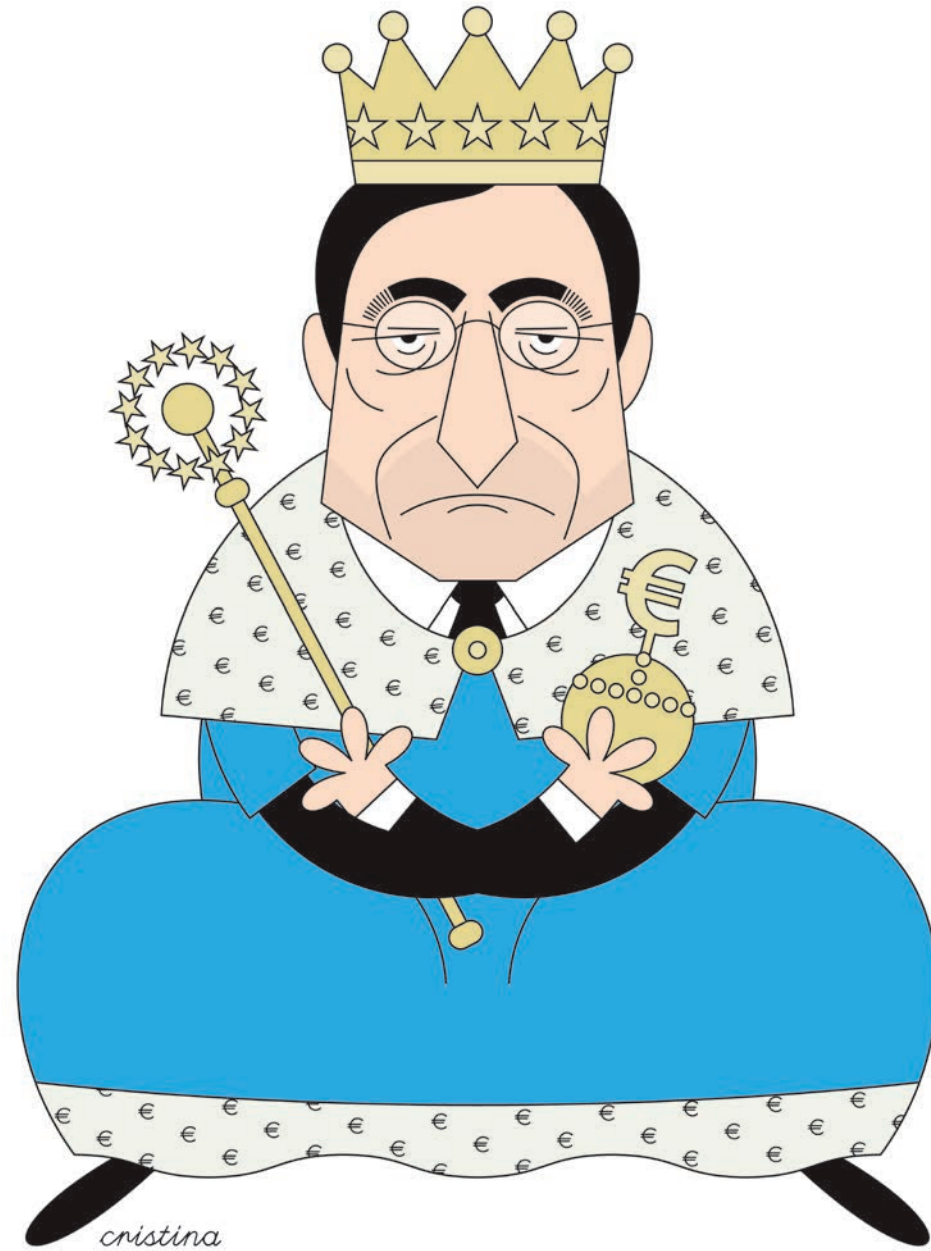

Slobodan Botir, CROAȚIA

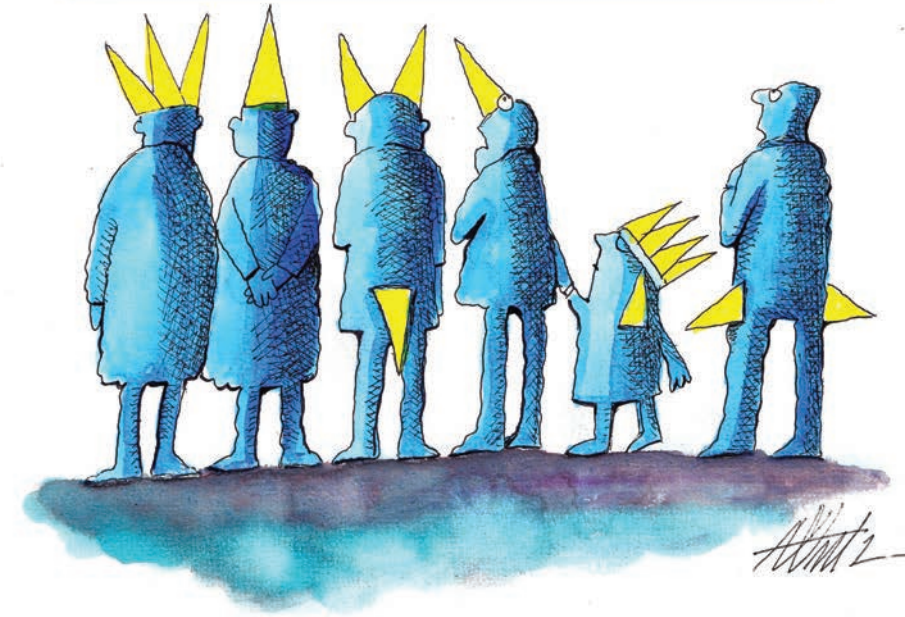
Costel Pătrășcan, ROMÂNIA

crisrina

Cristina Sampaio, PORTUGALIA

Doru Axinte, ROMÂNIA

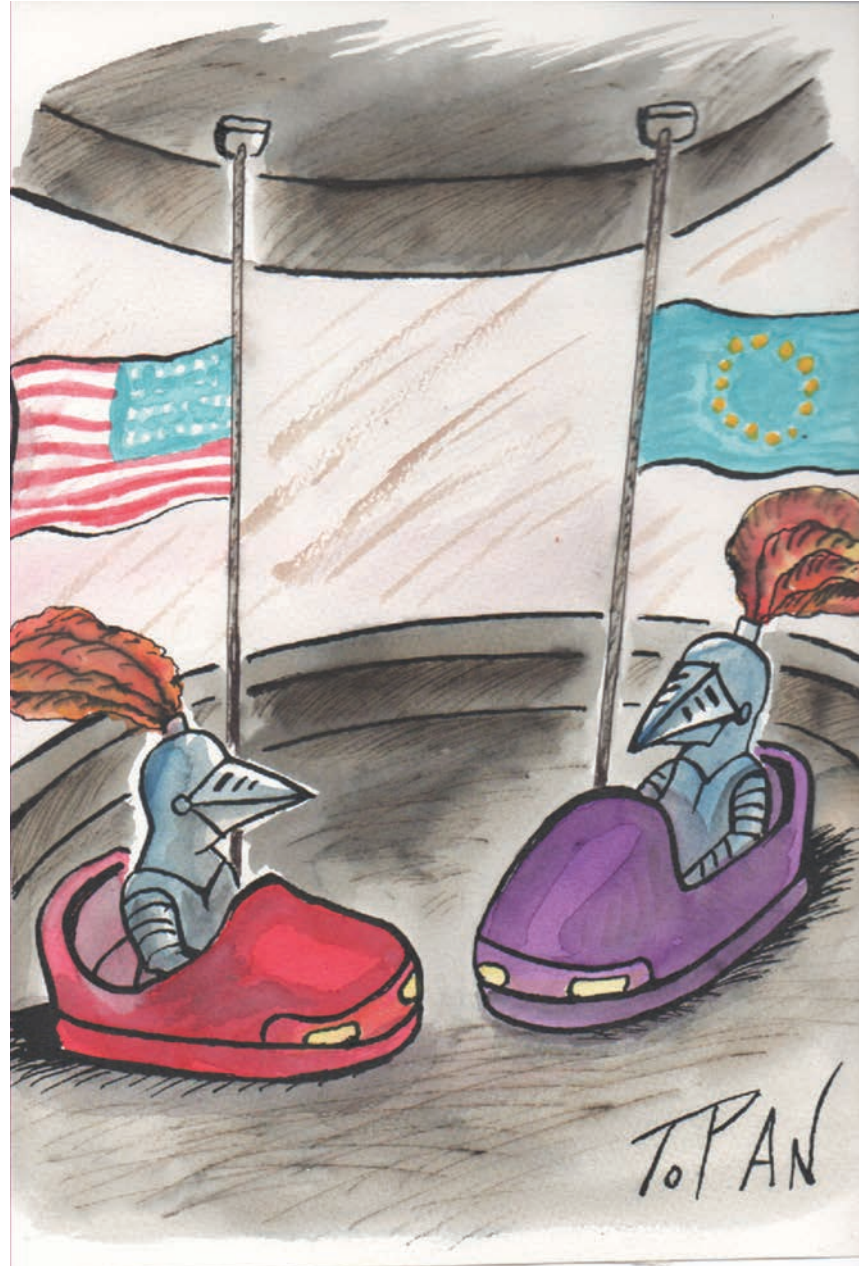

Anatoliy Stankulov, BULGARIA

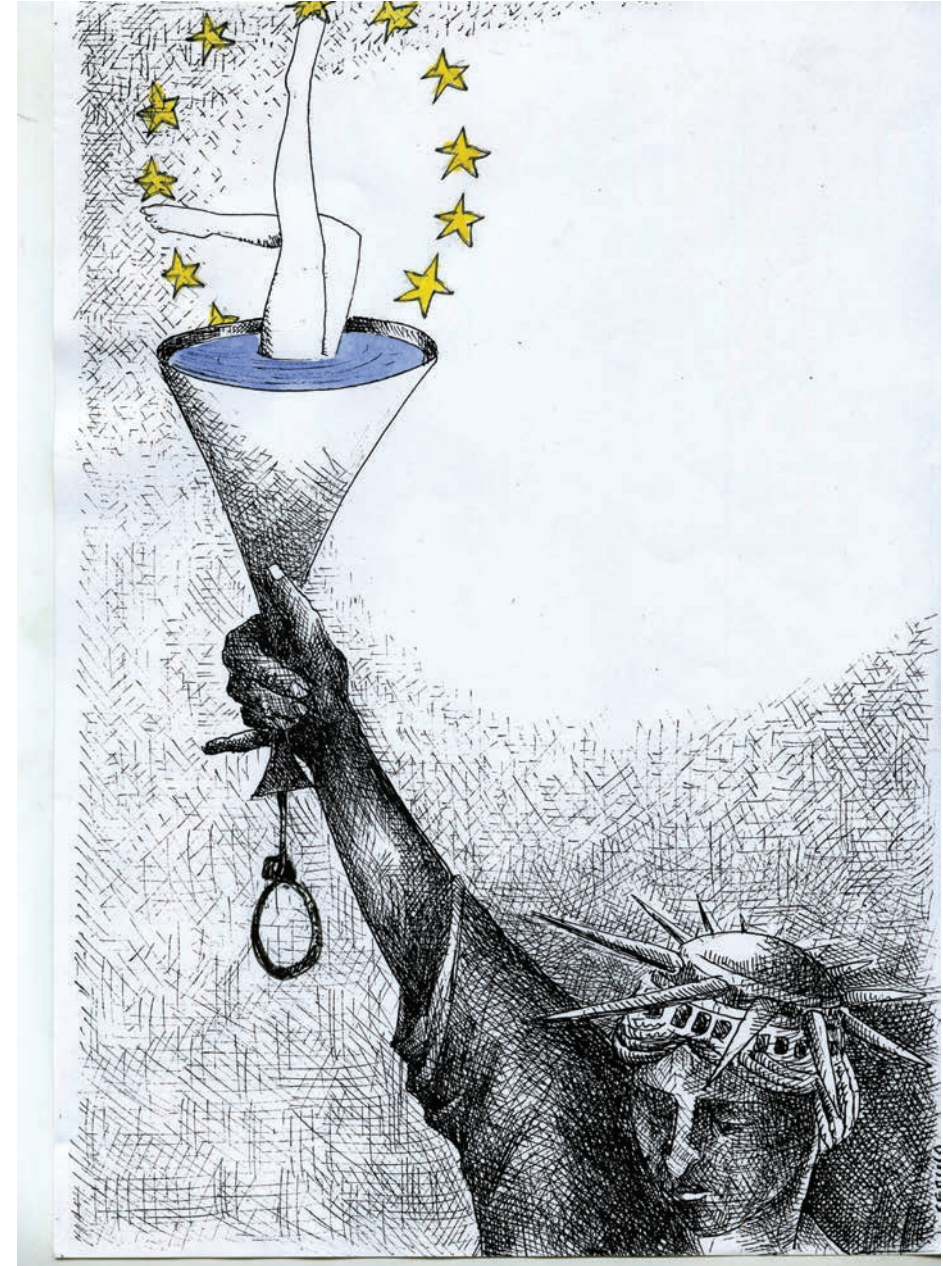

Peter Nieuwendijk, OLANDA

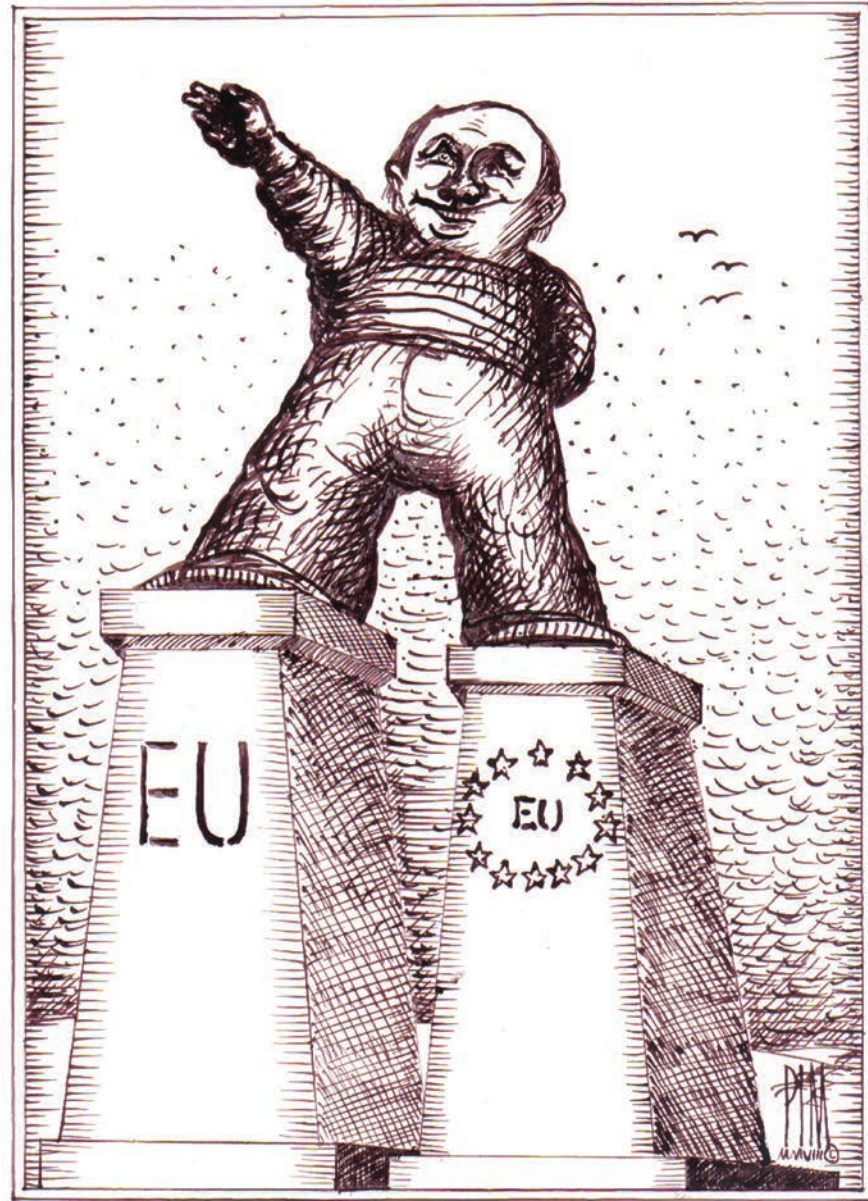

Cristian Topan, ROMÂNIA

Henryk Cebula, POLONIA

„Da' al cui ești din Europa?”

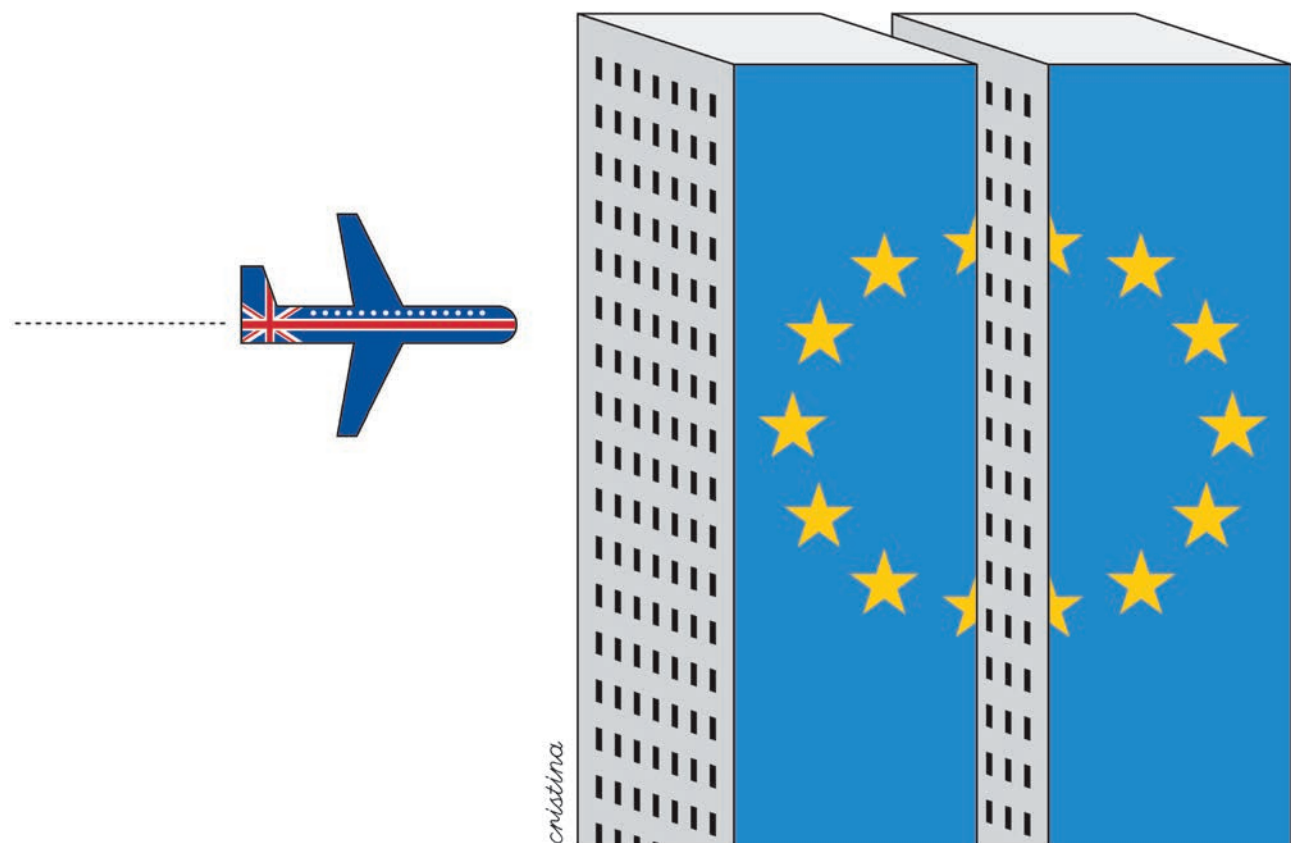
Mihai Pânzaru - PIM, ROMÂNIA

Mihai Pânzaru - PIM

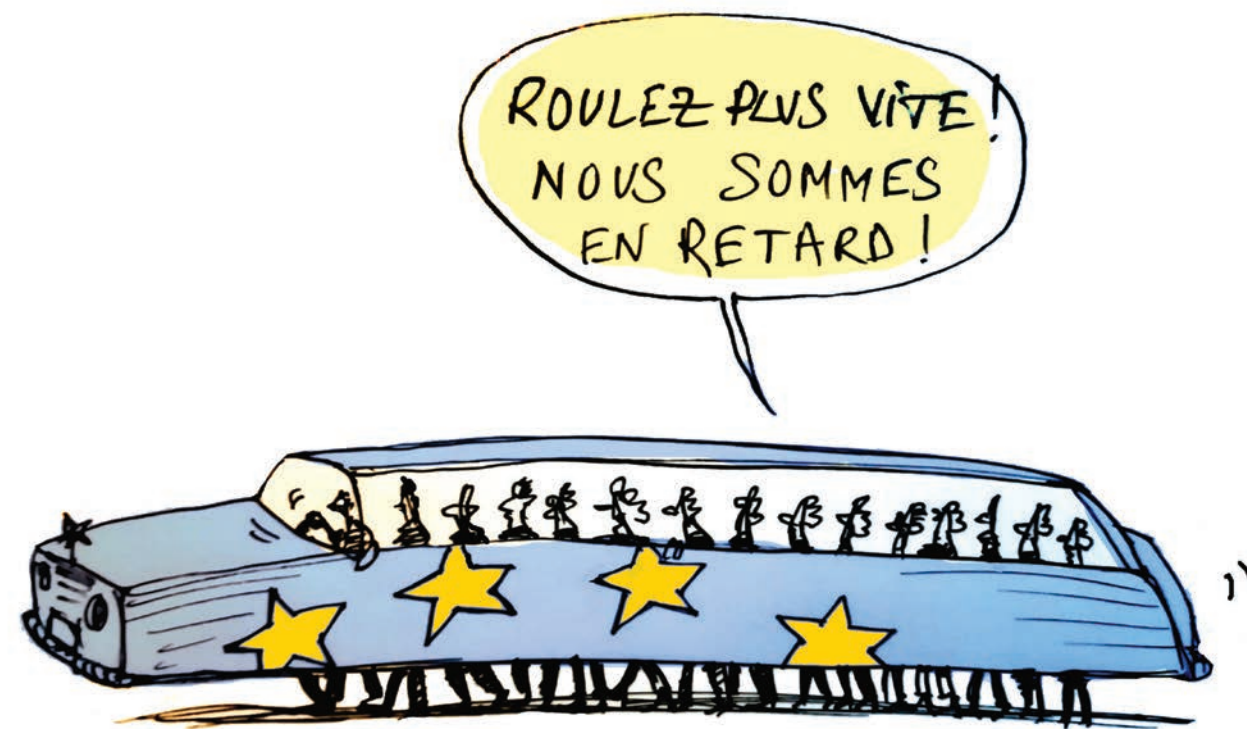

Pavel Botezatu, ROMÂNIA

Cristina Sampaio, PORTUGALIA

Florin Balaban, LUXEMBURG

Z. KOLACZEK '2006

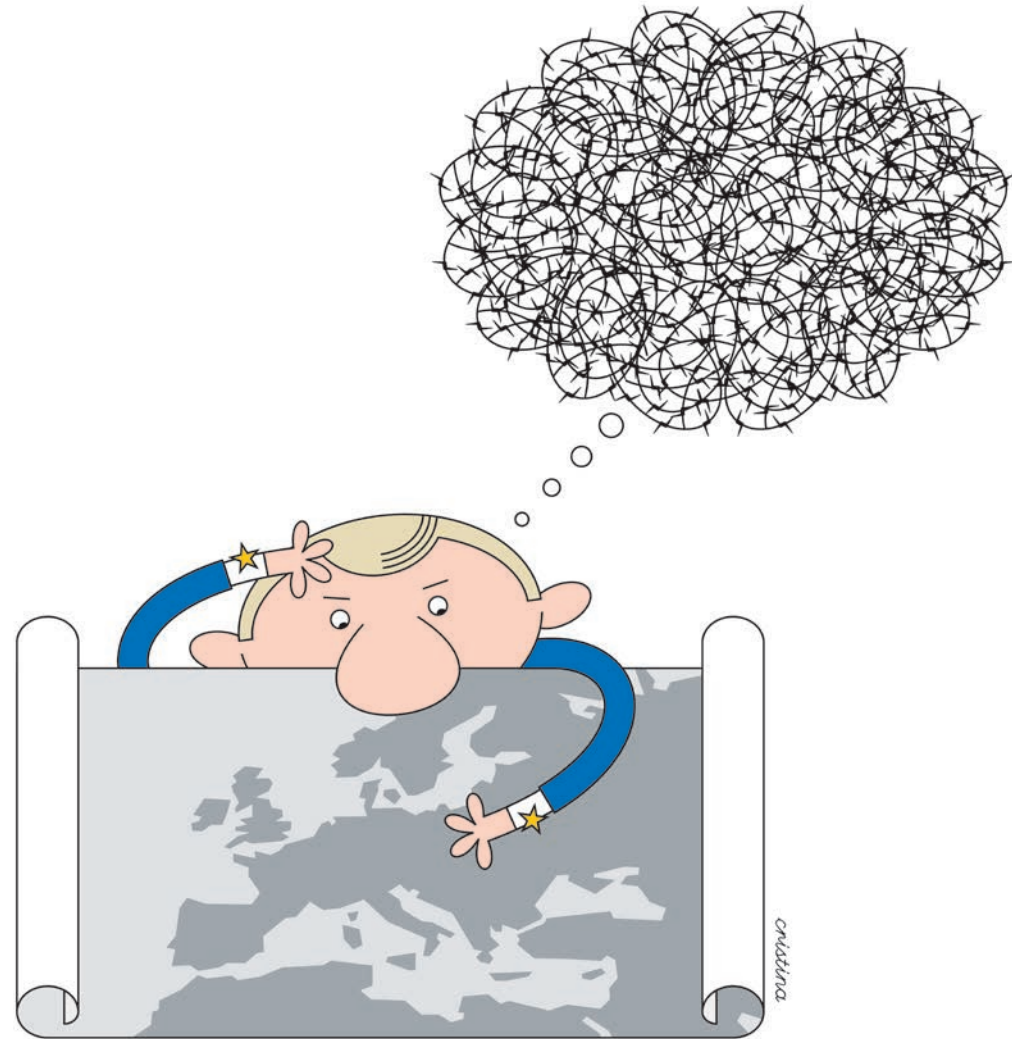
Zbigniew Kolaczek, POLONIA

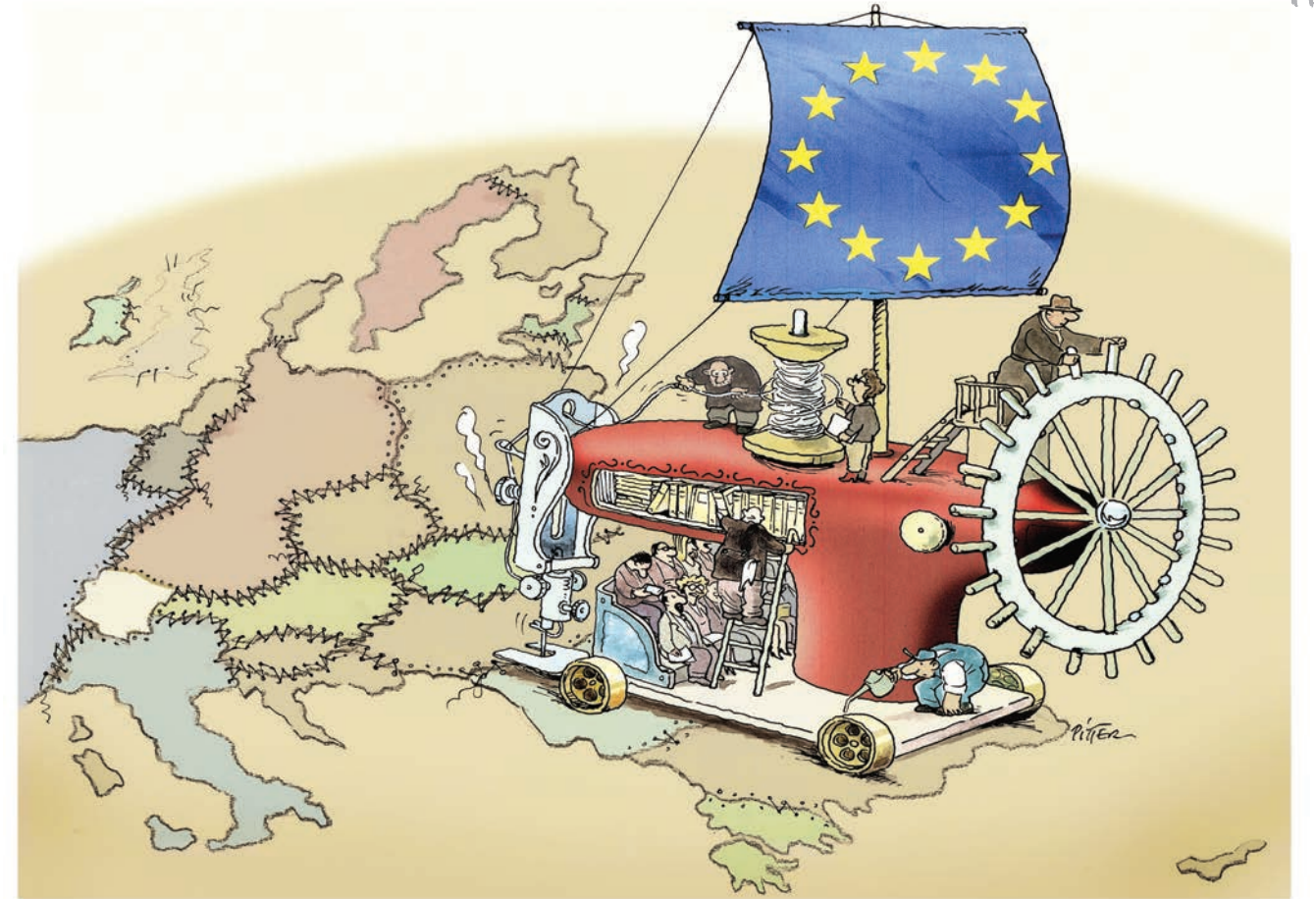
SILVIU TURCULEȚ 2019

Silviu Turculeț, ROMÂNIA

Cristina Sampaio, PORTUGALIA

Klaus Pitter, AUSTRIA

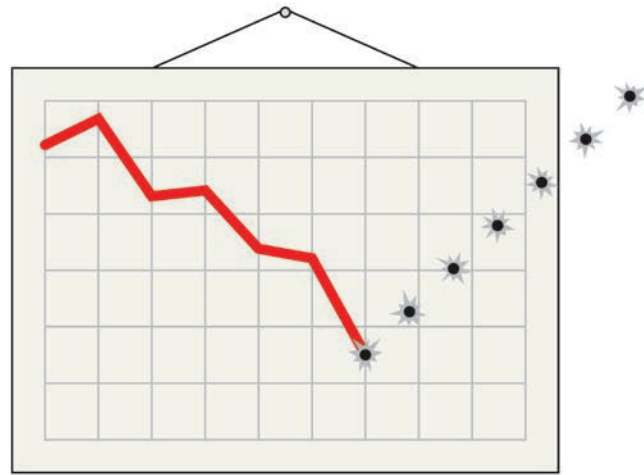
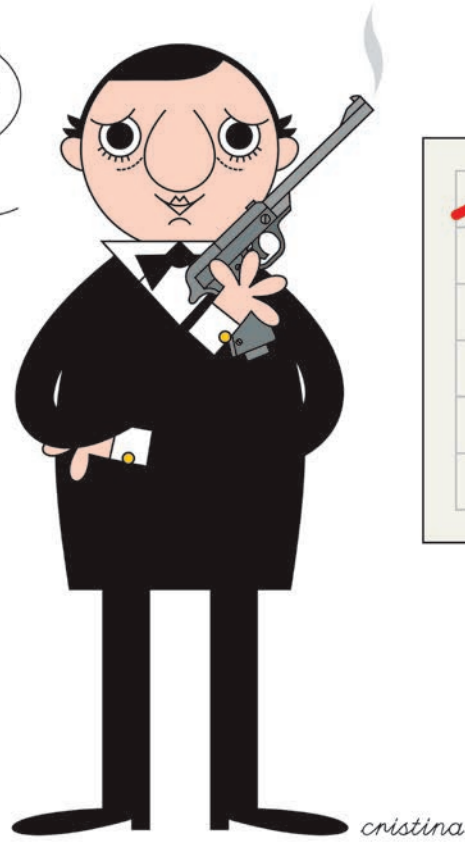
Henryk Cebula, POLONIA

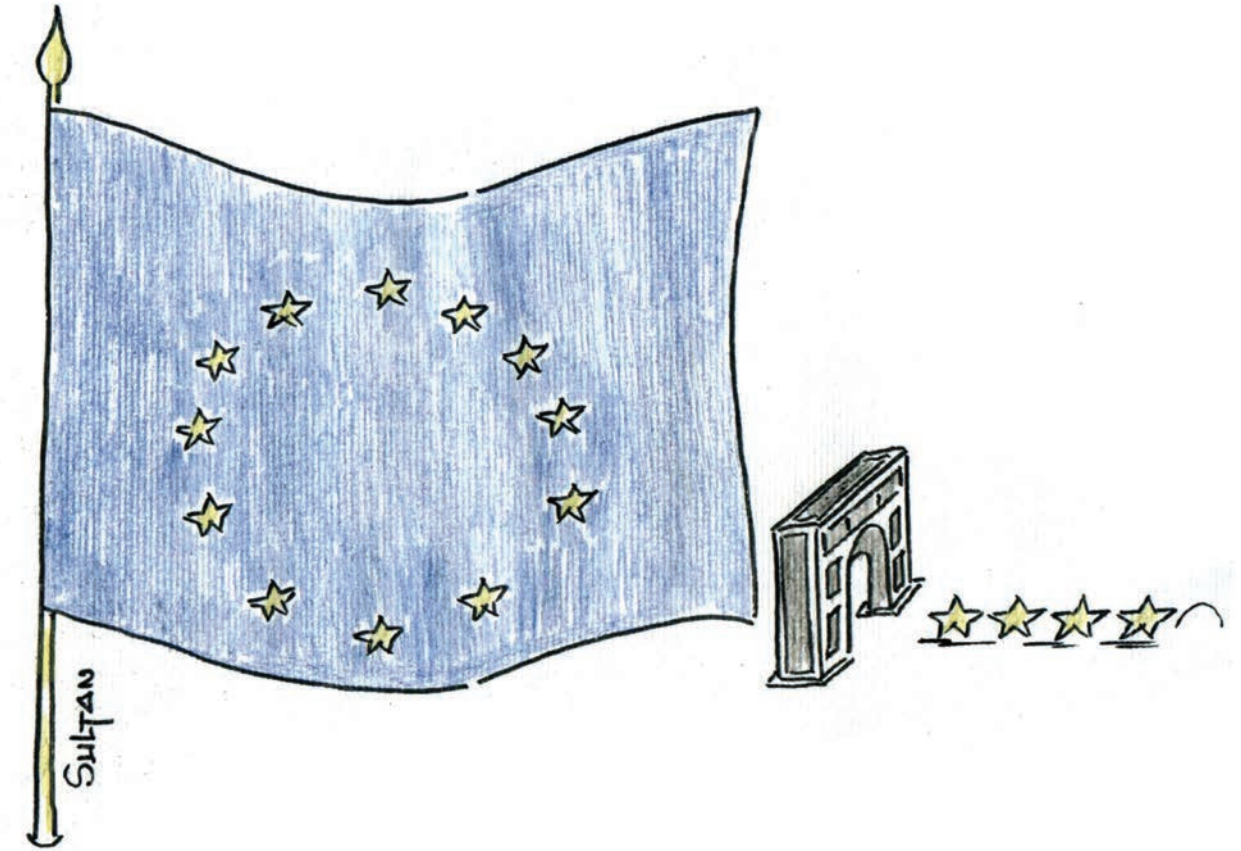
Marian Avramescu, ROMÂNIA

My name is Bond...
Euro Bond

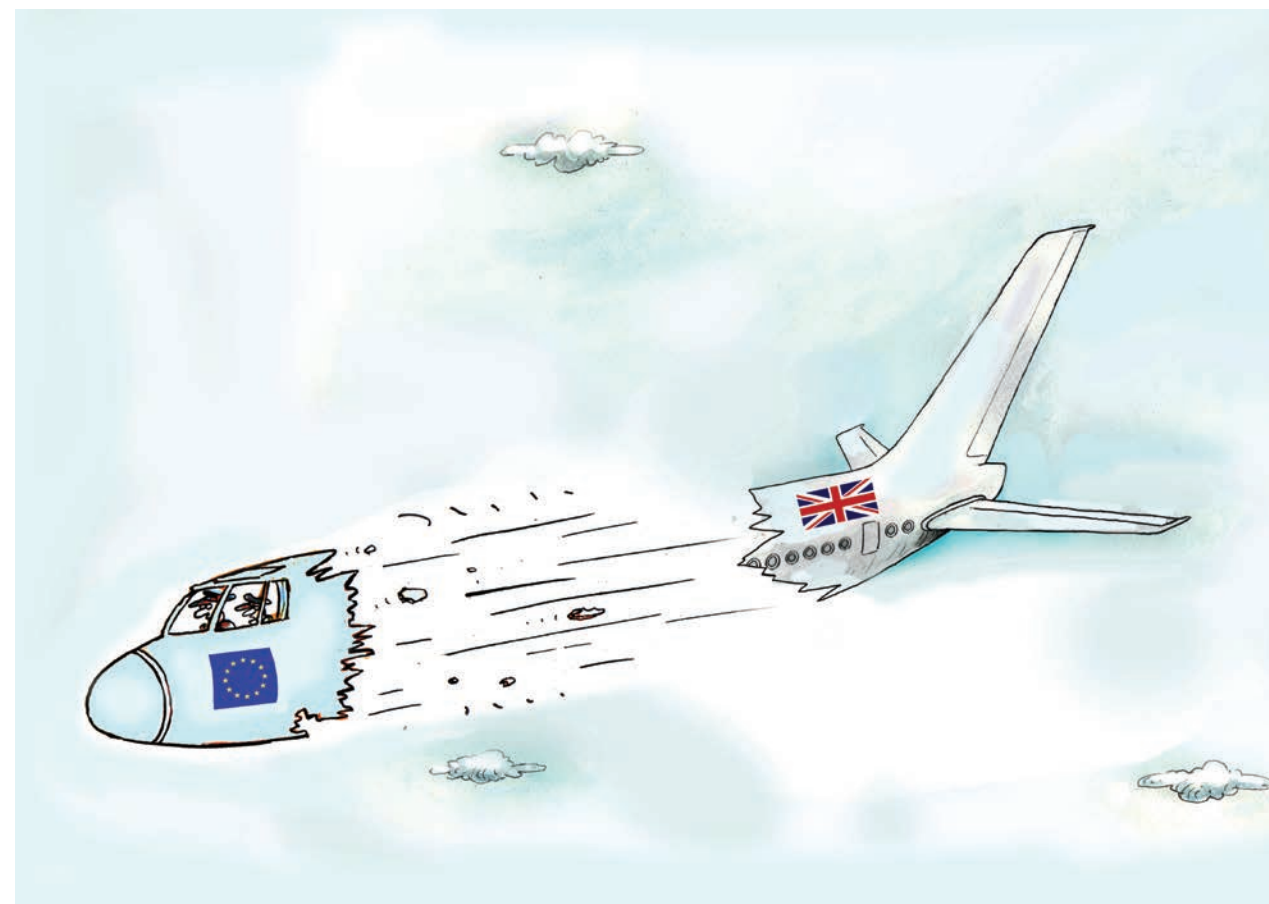
Cristina Sampaio, PORTUGALIA

Resad Sultanovic - Sultan, BOZNIJA-HERZEGOVINA

Peter Nieuwendijk, OLANDA

Pavel Constantin, ROMÂNIA

Emilio Isca, ITALIA

Pavel Constantin, ROMÂNIA

Liviu Stănilă, ROMÂNIA

Ion Barbu, ROMÂNIA

EUROPEAN
SPRING

Gianluca Costantini, ITALIA

Mihai Boacă, ROMÂNIA

Borislav Hegedušić, CROATIA

Mihai Pânzaru - PIM, ROMÂNIA

Nicolae Nik Lengher, ROMÂNIA

Marco De Angelis, ITALIA

George Licurici, ROMÂNIA

Ovidiu Ambrozie Borta - BOA, ROMÂNIA

Nicoleta Ionescu, ROMÂNIA